

UKULI

Julkaisija

Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.
PL 67, SF-20101 TURKU 10.

Tilit

Postisiirto TU 5138 66-3
SYP Turku 205721-65063
Turun seudun Op. 571004-499281

Toimitus

Päätoimittaja: Tapani Veistola,
Hämeenkatu 14 B 26, 20500 TURKU
(puh. 921-333 081). Päätoimittaja
hoitaa myös tilausasioita sekä myy
vanhoja numeroita.

Tilauksmaksut

Ukuli ilmestyy vuonna 1986 viidesti.
Se sisältyy TLY:n jäsenmaksuun. Muut
maksavat 35 mk TLY:n tilille.

Prenumeration till Norden

Ukuli utkommer med fem häften per år.
Betala 35 FIM per postgiro TU 5138 66-3
till TLY, PL 67, SF-20101 TURKU
Finland.

Ilmoitushinnat

1/1 s. 300 mk
1/2 sivu 180 mk
1/4 s. 125 mk
Takakansi 400 mk.

Painopaikka

Hämeenkyrön Sanomat 1986

Aineiston viimeiset jättöpäivät

Ukuli 1 1.1.
Ukuli 2 1.3.
Ukuli 3 1.7.
Ukuli 4 1.9.

UKULI 17. vsk. (1986) n:o 5

SISÄLLYS

T.V.: Rantaratarahat moottoritiehen . . .	215
Tapani Missonen: Lintutalvi 1985—86 Varsinais-Suomessa	216
Tapani Numminen: Turun aluerariteetti- komitean raportti vuoden 1985 havainnoista	225
Lennart Saari: Pähkinänakkelin esiintymi- sestä ja käyttäytymisestä Aaslalla 1976—77	229
Aarno Magnusson: Lintujen talviruokinta	232
Rauno Laine: TLY:n jäsenkyselyraportin IV ja viimeinen osa	236
Vesa Multala: Evästä ei tarvita — lintumiehet syövät toisiaan	248
Rauno Laine: TLY:n talvilintukisa 1986	258
T.V.: Vuoden Määrittäjä 1986	260
Vesa Multala: Nokkela urpiainen Carduelis flammea	261
Käärmesuon Oskari: Atlas on iloinen asia	261
Kurjenrahan haltijatonttu: Pöntötyksistä tieto petovastaavalle	262
Jarmo Komi: Määrityskuvassa pohjansirkku	263
Summaries of the Main Articles	267

Kansikuva: Käpytikka.
Kuva: Jukka Grönlund.

Rantaratarahat moottoritiehen

Autolla tunnissa Turusta Helsinkiin?
"Vain meidän kuolleen ruumiimme yli!"
julistavat vihreät ja luonnonsuojelijat:
"Älä jää tien alle — moottoritierahat
rantarataan!"

Turku-Helsinki-moottoritien vastustami-
nen on herättänyt lintumiehissä suurta
vastustusta. Monelle ornitomaanille moot-
toritie olisi elintärkeä parannus Etelä-
Suomen tiekurjuuteen. Julkiset kulkuvä-
lineet eivät innostuta. Muistelkaamme
vain isänpäiväaamua, jolloin Suomen
toinen mäntysirkku oli hetken tavattavissa
Haminassa. Junien, linja-autojen ja lento-
koneiden aikatauluilla ja lipunhinnoina
olisi tainnut pinna jäädä monelta hoi-
tamatta!

Maamme oloihin sopivinta kulkuneu-
voa, henkilöautoa, taas vainotaan tulleilla,
liikennesäännöillä ja toisaalta riittämät-
tömillä tiemäärärahoilla.

Tälläkin hetkellä maamme ydinhermo,
tie Turusta Helsinkiin on hengenvaaral-
linen. Nykyautoilla ajettaessa joudutaan
väistelemään hitaampia tielläliikkujoita
mäkisellä, mutkaisella ja huonokuntoisella
tiellä, jossa ei ole tarpeeksi ohituskaistoja.
On vain ajan kysymys, milloin joku
lintumieskaveri joutuu joukkoliikennettä
suosivan liikennepoliittisen muodin uhrik-
si.

Tärkeän moottoritien vastustaminen on
yksi luonnonsuojeluliikkeen kieroiskasva-
neen ääriilaidan kuolonkouristuksista. Täl-
lä radikaalilla ympäristöliikkeellä ja perin-
teisillä luonnonsuojelijoilla ei ole juuri
mitään yhteistä. Näiden uusien uljaiden
ympäristöaktiivien ainoa päähänpintymä

nimittäin on suomalaisen kansankodin
hyvinvoinnin ja yksimielisyyden hävittämi-
nen. He ajavat pehmeitä arvoja kovin
ottein, mielenosoituksin ja jopa sabotaa-
seilla sekä muilla laittomuuksilla. Kaikkea
vastustetaan, estetään ja kielletään.

Tällaisella riitaisalla ja hyökkäävällä
asenteella ei maata rakenneta. Kiihkoi-
lulla ja räyhäämiselle on vain tehty luon-
nonsuojelusta kielteinen asia.

Ei ole ihme, että vanhat luonnonsuo-
jelijat alkavat kyllästyä. Kukapa ei
kuuntelisi mieluummin linnunlaulua kuin
anarkismia tai jotakin muuta henkistä
immuunikatota julistavaa feministilesboa
tai sivarihinttiä? Luonnonsuojeluyhdistys-
ten jäsenmäärät romahtivatkin Jätehuollon
teemavuonna. Varsinais-Suomen luonnons-
uojelupiiri lakkautti lehensä Ympäristö-
viestin. Suomen Luonto menetti tuhatmää-
rin tilaajia, ennen kuin ymmärsi lopettaa
loputtomat kiistelyt siitä mikä olisi vähiten
luontoa raiskaava vaihtoehto ydinvoimalle.

Lintumiesten olisi kuitenkin ryhdistäy-
dyttävä ja pelastettava luonnonsuojeluliike
terroristeilta. Laittomuudet ja rikokset on
tuomittava. Terveen järjen on voitettava
tunnepitoinen vouhotus.

Vanhojen hyvien aikojen luonnonsuojelu
on lintulaudoin ja pöllönpöntöin nos-
tettava kunniaan. Ja luontoharrastukseen
on palautettava se iloinen ja reipas henki,
jota turkulaiset lintumiehet ovat huolella
vaalineet.

Kauan eläköön Turku ja Turku-Hel-
sinki-moottoritie!

T.V.

Lintutalvi 1985-1986 Varsinais-Suomessa

Tapani Missonen

Tähän katsaukseen on koottu havaintoja harvalukuisista ja satunnaisista talvehtijoista TLY:n alueella ajanjaksolla 1.12.—15.3. lukuunottamatta ARK:n tai RK:n alaisia lajeja, joista tehdyt havainnot julkaistaan erillisessä harvinaisuuskatsauksessa.

Talvikauden havaintojaan palautti ainostaan 31 alan harrastajaa mitä moninaisimmin lappusin. Suurta kirjavuutta esiintyi havaintojen muistiin merkkämisessä. Etenkin tikat, rastaat, tilhi, urpiainen ja käpylinnut olivat monelta jääneet kirjaamatta, mikä aiheuttaa jonkin verran vääristymiä taulukoissa kyseisten lajien kohdalla. Käytettävissä ovat lisäksi olleet Jurmon asemakaavakkeet, TLY:n arkistokortit sekä sieltä täältä poimitut

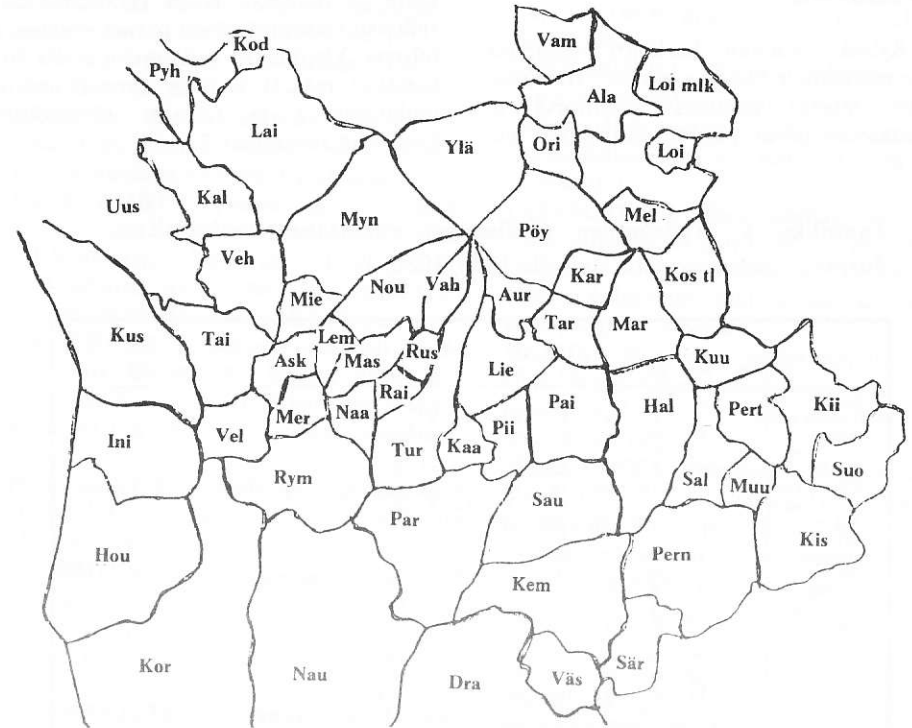
hajahavainnot. Lintuasemakaavakkeita Jurmossa täyteltiin iltapuhteina joulukuussa 20, tammikuussa 16, helmikuussa 1 ja maaliskuun alkupuoliskolla 2.

Talvi oli normaalia kylmempi. Kaikkien talvikuuksien keskilämpötilat jäivät pitkäaikaisten (1931—60) keskiarvojen alapuolelle. Jurmon vedet jäättyivät helmikuun alkupuoliskolla ja kuun puolivälissä ainoa aukko meressä oli Perin verkkoreikä. Lumipeitteen suhteen talvi oli normaali. Joulukuun alkupäivinä ja joulun pyhinä maa oli osin paljas mutta loppupalvesta lumivaippa kattoi kauttaaltaan lounaisen kolkkanne.

Lajeja tavattiin 115 — ei kovin kaksista pelkästään tätä lukua tuijotellessa. ARK:n tai RK:n alaisista lajeista listalla ovat mukana intianhanhi, kyhmyhaahka ja pikkukajava.

Luettelo TLY:n alueen kunnista lyhenteineen:

Alastaro	Ala	Lemu	Lem	Pyhäranta	Pyh
Askainen	Ask	Lieto	Lie	Pöytyä	Pöy
Aura	Aur	Loimaa	Loi	Raisio	Rai
Dragsfjärd	Dra	Marttila	Mar	Rusko	Rus
Halikko	Hal	Masku	Mas	Salo	Sal
Houts kari	Hou	Mellilä	Mel	Sauvo	Sau
Iniö	Ini	Merimasku	Mer	Suomusjärvi	Suo
Kaarina	Kaa	Mietoinen	Mie	Särkisalo	Sär
Kalanti	Kal	Muurla	Muu	Taivassalo	Tai
Karinainen	Kar	Mynämäki	Myn	Tarvasjoki	Tar
Kemiö	Kem	Naantali	Naa	Turku	Tur
Kiikala	Kii	Nauvo	Nau	Uusikaupunki	Uus
Kisko	Kis	Nousiainen	Nou	Vahto	Vah
Kodisjoki	Kod	Oripää	Ori	Vampula	Vam
Korpoo	Kor	Paimio	Pai	Vehmaa	Veh
Koski TL	Kos	Parainen	Par	Velkua	Vel
Kustavi	Kus	Perniö	Pern	Västanfjärd	Väs
Kuusjoki	Kuu	Pertteli	Pert	Yläne	Ylä
Laitila	Lai	Piikkiö	Pii		

Kartta 1. TLY:n havaintojenkeruualue kuntalyhenteineen.

Lyhenteet

Talvihavaintonsa palauttaneiden nimet ja käytetyt lyhenteet: Esa Ervasti (EE), Hannu Friman (HF), Jouko Hakala (JH), Heikki Heikkilä (HH), Jari Helstola (JHE), Tapio Karvonen (TK), Jorma Kirjonen (JKi), Hannu Klemola (HKl), Hannu Kormanen (HKo), Jarmo Komi (JK), Juha Kylänpää (JKy), Esa Laine (EL), Jarmo Laine (JL), Rauno Laine (RL), Markku

Lappalainen (ML), Tapio Lineri (TL), Jyrki Matikainen (JM), Tapani Missonen (TM), Vesa Multala (VM), Jyrki Normaja (JN), Vesa Partanen (VP), Lennart Saari (LS), Markku J. Saarinen (MJS), Jukka Saario (JuS), Jarmo Saarnio (JS), Henrik Salenius (HS), Seppo Sällylä (SS), Jyrki Uotila (JU), Tapani Veistola (TV), Juha Vuorinen (JV), ja Mikko Ylitalo (MY).

Muut lyhenteet: ad=vanha, juv=nuori, jp=juhlapuku.

Vesilinnut

Kylmä joulukuun karkoitti vesilinnut lämpimimmille plutrausvesille. Harvinaisista lajeista haapana, joushisorsa ja punasotka jäivät puuttumaan talven lis-

toilta ja muitakin lajeja tavattiin määrällisesti vähemmän kuin parina edellisenä talvena. Yleisimpien vesilintujen osalta viikottaiset määrät löytyvät Jurmon osalta taulukosta 1 ja Jurmon ulkopuoliset havainnot taulukosta 2.

Taulukko 1. Yleisimpien vesilintujen viikottaiset maksimit Jurmon lintuasemalla talvella 1985/1986.

	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gav ste	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
arc+sp	-	-	1	1	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Pod cri	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gri	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pha car	-	6	7	18	13	8	4	11	8	-	-	-	-	-	-	-
Cyg olo+sp	-	18	18	24	18	13	15	22	45	-	-	-	-	-	-	-
cyg	-	2	5	4	4	15	10	8	8	-	-	-	-	-	-	-
Ana pla	-	170	100	60	180	140	162	11	78	-	-	-	-	-	-	-
Ayt ful	-	-	2	1	1	1	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Som mol	-	15	19	7	17	19	4	8	8	-	-	-	-	-	-	-
Cla hye	-	50	41	39	70	48	44	76	47	-	-	-	-	-	-	-
Mel nig	-	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
fus	-	-	5	5	5	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Buc cla	-	5	6	3	4	11	8	52	23	-	-	-	-	-	-	-
Mer alb	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ser	-	28	25	16	55	22	18	37	24	-	-	-	-	-	-	-
mer	-	10	6	40	50	61	600	240	206	-	-	-	-	-	-	-
Cep gry	-	12	2	3	15	16	11	33	34	-	-	-	-	-	-	-

Taulukko 2. Yleisimpien vesilintujen viikottaiset yhteismäärät TLY:n alueella talvella 1985/1986 (ei sisällä Jurmon lintuaseman havaintoja).

	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gav ste	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
arc+sp	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pod cri	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
gri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pha car	2	2	2	2	3	2	12	6	11	-	-	1	-	-	-	-
Cyg olo+sp	64	10	41	10	45	31	78	55	37	35	62	27	30	27	22	44
cyg	19	-	5	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Ayt ful	-	-	-	1	-	-	-	15	3	38	-	-	-	-	-	1
Som mol	3	3	4	5	4	4	5	4	4	4	-	-	-	-	-	-
Cla hye	4	1	8	-	-	-	-	4	1	2	15	2	-	-	1	-
Mel nig	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
fus	5	26	2	-	-	-	-	7	8	-	-	-	-	-	-	-
Buc cla	12	2	19	2	3	7	1	6	2	11	4	4	3	3	1	3
Mer alb	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-
ser	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	1	-
mer	85	33	347	717	263	298	24	205	396	58	108	31	93	40	53	35
Ful atr	-	2	5	6	6	5	5	5	5	4	5	5	5	5	3	3
Cep gry	3	-	6	1	1	-	-	5	34	-	10	-	3	-	-	-

KAARKURI (*Gavia stellata*) Tavanomaisen niukasti — 1.12. Kor Utössä (JS) ja 7.12. Kor Jurmossa (H.Miettinen, H.Minn) yksittäiset yksilöt.

KUIKKA (*Gavia arctica*) Havaintoja ainoastaan Jurmon vesiltä; joulukuun tammikuussa kuutena päivänä 1-2 yksilöä.

KUIKKALINTU (*Gavia sp*) Jurmossa 11.12. yksi (J.Mikkola), 2.1. kaksi (M.Koskinen, T.Valle) ja 15.1. yksi (JM, T. Lindbom) sekä Utössä 15.1. yksi (JS) lajilleen määrättämätön kuikkalintu.

SILKKIUIKKU (*Podiceps cristatus*) Neljä havaintoa: Utössä 1.12. ja 28.1. (JS) sekä Jurmossa 7.—12.12. (H.Miettinen, J.Mikkola, ym.) ja 18.1. (HKO, JKy) yksinäiset linnut.

HÄRKÄLINTU (*Podiceps griseigena*) Utössä 1.12. (JS) ja Jurmossa 15.—17.12. (TV ym.) yksinäiset yksilöt.

MERIMETSO (*Phalacrocorax carbo*) Ainoastaan yksi havainto Jurmon-Utön vesien ulkopuolelta — 27.12. yksi Rym Aasla (LS). Talven maksimikin Jurmossa 16.12. vaivaiset 18 yksilöä (TV).

KYHMYJOUTSEN (*Cygnus olor*) Talven suurin potti 1.12. Kus Kaurissalo 41 ad ja 19 juv (JHe, HKI, JK).

LAULUJOUTSEN (*Cygnus cygnus*) Jurmon ulkopuolelta seitsemän havaintoa yhteensä 27 yksilöä. Talven maksimi Jurmossa 2.1. 15 sirokaulaa (M.Koskinen, T.Valle).

MERIHANHI (*Anser anser*) Utössä 3.12. yksi (JS).

HARMAAHANHI (*Anser sp*) Jurmon jäälakeuksilla 13.2. yksinäinen harhailija laivaväylää seurailen kohti Utötä (A.Laine, H.Laine).

KANADANHANHI (*Branta canadensis*) Laskua viime vuosien määrästä. Pern Mathildedalissa enimmillään 5.1. 48 (JM) ja Tur Ruissalossa 5.1. 84 yksilöä. (JV).

TAVI (*Anas crecca*) Kolme havaintoa: Aasla 7.12. yksi (LS), Jurmo 29.12.—

7.1. 1-3 (M.Hamilo ym.) ja Utö 31.12. yksi yksilö (JS).

TUKKASOTKA (*Aythya fuligula*) Kaiteissa sisäsaariston sulista ja muualtakin määrät jäivät vähäisiksi. Suurin kertymä tammikuun vaihteesta Utöstä 38 yksilöä (JS).

LAPASOTKA (*Aythya marila*) Jurmossa joulukuussa lähes päivittäin 1-7 yksilöä ja tammikuussa vielä kolmesti 1-4 lintua. Utössä helmikuun alkuun asti enimmillään yhdeksän yksilöä (JS).

HAAHKA (*Somateria mollissima*) Jurmon-Utön vesien ulkopuolelta kaksi yksittäishavaintoa: 14.12. Uus Letto (HKI) ja 7.1. Dra Rosala (RL).

ALLIHAHKA (*Polysticta stelleri*) Jp koiraat 3—4.1. Jurmossa (H.Kullberg, K.Mikkola ym.) ja Utössä 16.1. (JS) naarasporukoissa. Havainnot muista kuin jp koiraista ARK:n tarkastettavia.

ALLI (*Clangula hyemalis*) Jurmon ulkopuolisten allien määrä ainoastaan 48 yksilöä. Vastaavanlainen lama viimeksi talvella 1981/82.

MUSTALINTU (*Melanitta nigra*) Yhteensä seitsemän havaintoa 11 yksilöstä.

PILKKASIPI (*Melanitta fusca*) Talven summa 61 yksilöä pääasiassa ulkosaa-ristosta. Pirstävä poikkeus 20 yksilön porukka 8.12. Kem Strömmällä (SS).

TELKKÄ (*Bucephala clangula*) Talven suurin keräntymä 18.1. Jurmossa 52 yksilöä (HKO, JKy).

UIVELO (*Mergus albellus*) Viisi yksittäishavaintoa. Ainoa pitempään paikoil- laan uiskennellyt yksilö Sär Nixor 22.12.—7.1. (JHe, JM ym.).

ISOKOSKELO (*Mergus merganser*) Suurimpia keräntymiä 11.1. Jurmossa 600 (J.Kontiokeppi ym.) ja 20.12. Nau Nötössä 500 lintua (SS).

Päiväpetolinnut

Kaikki hyvän petotalven lajit tulivat tavatuiksi, joskin tuulihaukka ja sinisuo-
haukka ainoastaan yhden yksinäisen voi-
min.

MERIKOTKA (*Haliaetus albicilla*) Jou-
lukuussa tavattiin yhdeksän, tammikuussa
8-9, helmikuussa kuusi ja maaliskuun
alkupuoliskolla kaksi merikotkaa saaristo-
alueilla.

SINISUOHAUKKA (*Circus cyaneus*) Yksi
havainto — 2.12. naaraspukuinen lii-
hoittelija Utössä (JS).

HIIRIHAUKKA (*Buteo buteo*) Yhteensä
havaintoja kahdeksasta yksilöstä. Tutuksi
turkulaisille tuli kolmisen viikkoa vuoden-
vaihteessa Tur Topinojan maastoissa

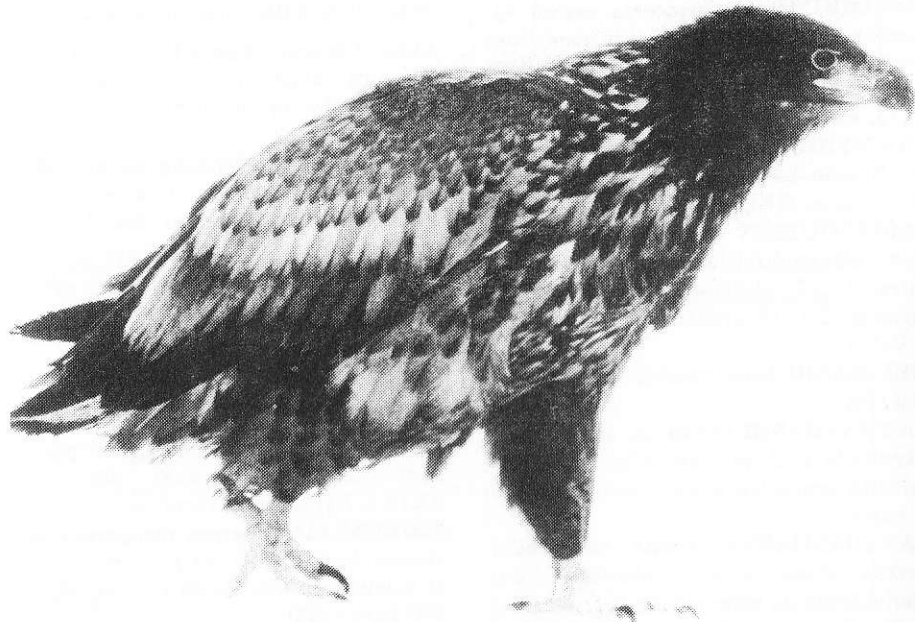
viihtynyt yksilö. Kuukausittain havainnot
jakaantuivat seuraavasti: XII/5, I/3 ja
II/2.

PIEKANA (*Buteo lagopus*) Kaksi havain-
toa: joulukuun alkupuolella Laitilassa
(J.Laaksonen) ja 4.1. Nauvossa (K.Mik-
kola, M.O.Tunturi).

MAAKOTKA (*Aquila chrysaetos*) Talven
ajalta havaintoja 10-12 yksilöstä pääosin
joulu—tammikuulta.

TUULIHAUKKA (*Falco tinnunculus*)
Utössä naaras 15.1.—22.2. (JS ym.).

AMPUHAUKKA (*Falco columbarius*) Tu-
russa viuhahteli 1-2 yksilöä läpi talven.
Lisäksi havainnot Salosta 4.—6.1. (SS,
JM ym.) ja Raisiosta 24.—25.1. (HKo,
RL).

Merikotka Yläneellä tammikuussa 1919. Kuva Jukka Grönlund.

Kanallinnut, rantakanat ja kahlaajat

Vierähtipä kolmaskin talvi peräjälkeen
vailla parempia rantakanoja. Eikä kah-
laajakaan näkynyt edellisen talven malliin
mutta merisirri on takuutavaraa Jurmon
rantakiviltä.

PYY (*Bonasa bonasia*) Kuukausittain
muutamia 1-2 linnun tapaamisia. Näiden
ylitse 3.1. viisi Turun lentoasemalla (JV)
5.1. kome Mathildedalissa (JM).

RIEKKO (*Lagopus lagopus*) Ainoa ha-
vainto jäljistä 15.2. Ylä Savojarveltä (VP).

TEERI (*Tetrao tetrix*) Suurimmat parvet
25.1. Ala Virttaa 28 (HH), 28.12. Par
Attu 24 (VP) ja 9.2. Rymättylä 22 yksilöä
(TL, JN).

METSO (*Tetrao urogallus*) Talvelta kuusi
tapaamiskertaa kahdesta koiraasta ja
kuudesta koppelosta.

PELTOPYY (*Perdix perdix*) Kuukausit-
tain seuraavasti: XII 8 parvea/103 yksilöä,
I 13/130, II 10/100 ja IIIA 17/148.
Maaliskuun lukuja kaunistavat riistamies-
ten suorittama peltopyylaskenta Mietoi-
sten ja Mynämäen alueella, missä 1.3. 11
parvea/81 yksilöä (J.Teinilä).

NOKIKANA (*Fulica atra*) Jurmossa 13. ja
18.1. yksi, todennäköisesti sama yksilö
(J.Kontiokorpi, HKo, JKy). Mantereen
puolella vain neljällä taholla: 8.12. kaksi
Nixor (SS), 22.12. yksi Strömma (JHe),
24.12. yksi Rym Hammarön lossi (JHe) ja
Naa Ukko-Pekalla viisi yksilöä lähes koko
talven (EL ym.).

MERISIRRI (*Calidris maritima*) Jurmossa
joulu—tammikuussa lähes päivittäin —
maksimi 24.12. 63 piipertäjää (M.Ahti
ym). Lisäksi Utössä 1—15.1. 1-3 yksilöä
(JS ym.).

**JÄNKÄKURPPA (*Lymnocyptes mini-
mus*)** Yksi talvea uhmaamaan jäänyt
1.1.—28.2. Tu Kärsämäki (JHe, SS ym.).

TAIVAANVUOHI (*Gallinago gallinago*)

Kaksi havaintoa Utöstä: 1.12. ja 3.1. yksi
(JS).

Lokit ja ruokkilinnut

Lokeilla samat kuviot talvesta toiseen —
nopea katoaminen sisämaan vesien jää-
tyessä vuodenvaihteen tienoilla. Talven
kerääntymät jäivät tosin pienemmiksi kuin
useampana aikaisempana talvena.

PIKKULOKKI (*Larus minutus*) Ainoa
havainto 15.1. nuori lintu Korppoon
vesillä (O.Nyyssönen).

NAURULOKKI (*Larus ridibundus*) Jur-
mossa vielä 13.1. 10 yksilöä (J.Kontio-
korpi ym.) ja 2.2. viisi Utössä (JS).

KALALOKKI (*Larus canus*) Talvilintu-
laskennassa 26.12. Turun sataman alueel-
la 98 yksilöä (JH).

HARMAALOKKI (*Larus argentatus*) Tal-
vilintulaskennassa 26.12. Turun sataman
alueella 108 yksilöä (JH).

MERILOKKI (*Larus marinus*) Talven
suurin kerääntymä 26.1. Nixor 26 yksilöä
(VP).

RUOKKI (*Alca torda*) Kolme havaintoa
yksinäisestä linnusta: 1.12. Utö (JS),
20.12. Jurmo (P.Rajamäki ym.) ja 30.12.
Jurmo (M.Hamilo ym.).

Kyyhkyt, pöllöt ja tikat

Ylläolevan otsakkeeseen olisi mielellään
lisännyt myös kuningaskalastajan mutta
kunkkua ei löytynyt talven havainnoista.
Pöllöistä listoille pääsivät kaikki meikä-
läiset lapinpöllöä lukuunottamatta, jos-
kaan mitään suurta kauhua karvakansalle
pöllöt eivät määrällisesti aiheuttaneet.

KESYKYHYHKY (*Columba livia*) Jurmossa
13.12. yksinäinen harhailija (P.Rautiai-
nen).

UUTTUKYHYHKY (*Columba oenas*) Naan-
talin satamassa 7.—28.12. yksi (JHe,
HKo) ja Raisiossa ohikulkutien varrella

1.—17.1. 2-3 lintua (JN, VP ym.).

SEPELKYYHKY (Columba palumbus) Maskun keskustassa yksi talvehtija 31.1.—16.2. (S.Kotiranta, HKo ym.).

TURKINKYYHKY (Streptopelia decaocto) Turun, Raision ja Naantalien yhteinen talvikanta pienentynyt alle puoleen edellisestä talvesta; ilmoitettujen havaintojen perusteella vain 21-25 yksilöä. Turun Piispankatu edelleen ykköspaikka — 18.1. 14 turkkilaista (VP). Muut havainnot: 1.12. yksi Taivassalo (JHe, HKI, JK), Laitilan keskustassa neljä läpi talven (JKy) ja Salossa enimmillään yhdeksän yksilöä (SS).

TUNTURIPÖLLÖ (Nyctea scandiaca) Neljä havaintoa: marraskuun puolivälissä Perniössä (tieto/TV), 1.12. ja 15.1. Utössä (JS) ja 31.1. Loimaalla (tieto/A.Karlin).

HIIRIPÖLLÖ (Surnia ulula) Kahdeksan

päivämäärällä varustettua havaintoa (taulukko 3). Lisäksi Pöytyällä 3-4 yksilöä talven aikana (tieto/JK).

VARPUSPÖLLÖ (Glaucidium passerinum) Ainoastaan yksi ilmoitettu havainto — 28.2. kaksi pöllöä Pern Kestriikki (SS).

SARVIPÖLLÖ (Asio otus) Joulu—tammikuulta kaksi havaintoa: 12.12. Lie Ylis-kulma (E.Haukioja) ja 1.1. lähtien Utössä yksi (JS). Helmikuussa jo kahdeksan yksilöä — mm. 17.2. kolme Utössä (JS).

SUOPÖLLÖ (Asio flammeus) Ainoa yksilö Utössä tammi—helmikuun ajan (JS).

PIKKUTIKKA (Dendrocopos minor) Havaintoja ilmoitettiin 14 yksilöstä 11 eri taholta — siis vähemmän kuin kolmena edellisenä talvena.

POHJANTIKA (Picoides tridactylus) Viisi yksittäishavaintoa eri puolilta maakuntaa.

Taulukko 3. Viikottaiset havainnot hiiri- ja varpuspölystä sekä tikoista TLY:n alueella talvella 1985/1986.

	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sur ulu	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	2	-
Gla pas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Pic can	1	3	1	2	6	6	4	5	5	4	3	4	9	5	13	1
Dry mar	-	3	2	1	2	7	2	3	3	2	1	4	4	3	3	-
Den min	-	-	-	1	2	4	3	2	2	-	2	2	4	1	1	-
Pic tri	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-

Varpuslinnut

Näkyvimpiä olivat tilhi ja räkättirastas satapäisin parvin aina tammikuun puoliväliin saakka. Listoilta kuitenkin jäi puuttumaan monia edellisten talvien mukavuuksia — mm. peukaloinen, laulurastas ja mustapääkerttu.

KIURU (Alauda arvensis) Kolme havaintoa Utöstä: 1.12. kaksi, 12.12. neljän

porukka muuttavana ja 12.1. yksi paikallinen (JS).

TUNTURIKIURU (Eremophila alpestris) Neljä havaintoa: 1.12. ja 13.—17.1. Utössä (JS), 7.12. muuttava Kaa Hovirinta (JKi) ja 6.1. yksi Jurmossa (VP).

NIITTYKIRVINEN (Anthus pratensis) Utössä 19.12. yksi (JS). Lisäksi Jurmossa 25.12. määrittämätön kirvinen (M.Ahti ym.).

TILHI (Bombycilla garrulus) Talven näkyvimpiä — suurin tavattu poppoo 6.1. Tur Nummenmäki 1150 töyhtöpäätä (J.Lampo-lahti).

KOSKIKARA (Cinclus cinclus) kuukausi-summat: XII 4, I 10, II 8 ja IIIA 4. Mainittakoon 12.1. Lie Nautelankosken (JU) ja 18.1. Ruissalon Saaronniemen (MY) havainnot.

RAUTIAINEN (Prunella modularis) Turun Piispankadulla tammikuussa 1-2 yksilöä (SS, J.Varrela ym.) ja Utössä tammi—helmikuussa yksi (JS).

PUNARINTA (Erithacus rubecula) Kaksi havaintoa: 15.12. Utössä (JS) ja Tur Nummenmäellä 9.1.—23.2. (SS ym.) talvea uhmaamaan jääneet yksilöt.

MUSTARASTAS (Turdus merula) Kuukausittain kirjattiin talvehtijoita seuraavasti: XII 55, I 90, II 25 ja IIIA 15.

RÄKÄTTIRASTAS (Turdus pilaris) Vuosikymmenen toiseksi paras räkättitalvi. Suurimmat parvet 500-600 yksilöä.

PUNAKYLKIRASTAS (Turdus iliacus) Neljä yksilöä: 1.12. Utö (JS), 7.12. Aasla (LS), 15.12. Tur Luolavuori (JuS) ja 1.1. Rai Kerrola (MJS).

PYRSTÖTIAINEN (Aegithalos caudatus) Yhteensä tavattuja yksilöitä vähintään 61

yhdeksässä parvessa. Talven suurin porukka 5.1. Aaslassa 16 yksilöä (LS). Ruissalossa ja Aaslassa pyöri pyrstöttäisiä pitemmän aikaa, jotka on tulkittu summatessa yhdeksi parveksi.

PÄHKINÄNAKKELI (Sitta europaea) Lintulautavieraat 1.12.—19.1. Tur Röntämässä (TK, P.Rautsala ym.) ja 4.—5.1. Rymättylässä (K.Malmi).

LAPINHARAKKA (Lanius excubitor) Havaintoja 16 eri paikalta (eri yksilöitä). Niukemmin viimeksi talvella 1981/82.

HARAKKA (Pica pica) Merimaskun minkkitarhoilla 29.12. 80 pitkäpyrstöä (VM).

PÄHKINÄHAKKI (Nucifraga caryocatactes) Vaelluksen jälkeisiä rippeitä. Eri puolilla maakuntaa tavattiin yhteensä 15 hakkia tasaisesti pitkin talvea.

NAAKKA (Corvus monedula) Talven suurin porukka 600 yksilöä kirjattiin 18.1. Topinojalla (TL).

MUSTAVARIS (Corvus frugilegus) Alkutilven ainoat Raisiossa: 15.12. kaksi ja tammikuussa yksi (MJS). Helmikuussa kirjattiin jo 13 eri yksilöä lähinnä Turun ympäristössä.

KORPPI (Corvus corax) Suurin kerääntymä 31 kronkkujaa 26.1. Nixor (VP).

Taulukko 4. Eräiden varpuslintujen viikottaiset määrät TLY:n alueella talvella 1985/1986.

	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bom gar	76	1000	1150	1500	1250	4500	1850	500	420	72	76	69	35	115	-	80
Tur pil	105	1800	450	1100	1500	1950	76	23	39	14	6	7	8	2	6	1
Aeg cau	5	18	8	7	6	26	2	5	4	-	3	1	20	7	10	-
Lan exc	-	2	-	-	2	3	1	2	2	3	3	3	1	1	1	1
Stu vul	1	-	6	8	10	5	1	2	2	1	6	6	-	-	-	-
Fr coe	8	20	5	30	37	42	24	28	16	3	8	3	11	-	2	-
mon	-	4	16	59	47	78	41	37	47	-	1	1	6	6	7	-
Car car	-	18	21	5	51	17	13	7	7	5	-	31	22	-	16	21
spi	1	4	40	3	28	15	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-
can	-	10	102	-	133	152	150	30	20	-	-	-	-	-	-	-
ris	-	1	5	5	2	5	3	4	-	-	-	-	1	-	-	-
mea	240	160	280	50	710	650	155	230	220	67	14	50	23	50	25	2
Lox cur	-	22	10	22	26	33	15	4	2	26	6	7	16	25	6	29
pyt	4	18	-	3	33	12	10	2	18	-	13	17	19	23	2	9
sp	-	4	1	23	70	14	-	12	1	5	38	43	46	22	10	2
Ple niv	-	120	42	31	60	61	19	28	-	-	1	20	-	2	-	-
Emb sch	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

KOTTARAINEN (*Sturnus vulgaris*) Ei suuria porukoita. Turun talvehtijoiden lisäksi Utössä joulu—helmikuussa 1-4 (JS, ym), Raisiossa 28.12. kolme (EE) ja Paraisilla 21.1. yksi (JK).

PIKKUVARPUNEN (*Passer montanus*) Havainnot neljältä taholta: Perniön asema 7.12. kolme (tieto/TV) ja 5.1. vielä yksi (SS), Tur Kähäri 18.1.—23.2. (TL, JS ym.), Nauvo 18.1. (Hkl, JK) ja Uus satama 8.2. ja 15.3. yksi yksilö (Hkl, JK).

PEIPPO (*Fringilla coelebs*) Suurin kerääntymä Tur Orikedon 20 yksilön porukka vuodenvaihteen molemmin puolin (JHe ym.).

JÄRRIPPEIPPO (*Fringilla montifringilla*) Orikedolla 2.1. laskettiin enimmillään 70 yksilöä siemensyöjien sekaparvesta (T.Lindbom ym.).

TIKLI (*Carduelis carduelis*) Suurimmat porukat 24.12. Ruissalon silta 25 (JL). 16.2. Ruissalo 25 (RL) ja 23.12. Tur Rauvola 24 yksilöä (Hkl).

VIHERVARPUNEN (*Carduelis spinus*) Vähissä, ainoastaan 18 havaintoa yhteensä 96 yksilöstä.

HEMPPO (*Carduelis cannabina*) Orikedolla enimmillään vuodenvaihteessa 150 yksilöä (Hko, JV ym.). Muualta lisäksi kolme havaintoa 2-3 linnusta.

VIORIHEMPPO (*Carduelis flavirostris*) Löytyi ainoastaan Orikedon lumenkaato-paikalta, missä enimmillään viisi yksilöä (JHe ym.).

TUNDRAURPIAINEN (*Carduelis hornemanni*) Poistui ARK:n listalta vuodenvaihteessa. Tammikuussa kahdeksan havaintoa 13 yksilöstä ja helmikuun ainoa 8.2. Uusikaupungissa yksi (Hkl, JK).

KIRJOSIPIKÄPYLINTU (*Loxia leucop-tera*) Tur Juhannuskukkula 17.12.—7.1. enimmillään 3 k ja 4n (Hko ym.). Lisäksi Utössä 3.12. naaras ja 19.12. koiras (JS), 7.12. Naantalissa kolme (EL, J.Sihvonen) ja 8.1. Tur Suikkilassa naaras (JM).

TAVIOKUURNA (*Pinicola enucleator*) Kolme havaintoa: 22.12. Pii Harvaluoto kaksi (TL), 9.1. Aasla yksi (LS) ja 23.2. Lemu Monnoinen kolme yksilöä (MJS).

NOKKAVARPUNEN (*Coccothraustes coccothraustes*) Tur Yliopistonmäki yksi 11.2. (J.Lampolahti).

PULMUNEN (*Plectrophenax nivalis*) Jurmon ulkopuolella 10 havaintoa yhteensä 45 yksilöä. Jurmossa joulu—tammikuussa päivittäin enimmillään 7.12. 120 yksilöä (H.Miettinen, H. Minn).

KELTASIRKKU (*Emberiza citrinella*) Talven suurin kerääntymä 500 yksilöä 28.12. Attu (JHe).

PAJUSIRKKU (*Emberiza schoeniclus*) Ainoa havainto 28.12. neljä yksilöä Aasla (LS).

Vanhoja julkaisemattomia

Vuosien varrella jää aina joitakin hyviä havaintoja julkaisematta milloin mistäkin syystä. Näitä pyritään kirjaamaan tästedes talvikatsausten yhteyteen, joten seuraavana pari tällaista...

TÖYHTÖHYPPÄ (*Vanellus vanellus*) Kolmen porukka 16.1.1981 Tur Pansio (Hko). Aiemmat julkaistut talvihavainnot vuosilta 1976, 1980 ja 1984.

RUOKKI (*Alca torda*) Dra Bengtskär 31.12.1984 yhteensä 13 yksilöä (JHe). Talven 1984/1985 summa siis 15 yksilöä.

Kirjallisuutta

MISSONEN, T. 1981: Lintutalvi 80/81.

— Ukuli 12(4): 13-18.

MISSONEN, T. 1982: Lintutalvi 81/82.

— Ukuli 13(4): 27-33.

MISSONEN, T. 1984: Harvalukuiset ja satunnaiset talvehtijat. — Ukuli 15(1): 12-19.

MISSONEN, T. 1985: Lintutalvi 1983—1984 Varsinais-Suomessa. — Ukuli 16(1): 5-14.

MISSONEN, T. 1985: Lintutalvi 1984—1985 Varsinais-Suomessa. — Ukuli 16(4): 176-186.

SAARI, L. 1985: Talveilla havaitut kahlajat Varsinais-Suomessa. — Ukuli 16(1): 15-17.

puuhailusi estävät Sinua toimimasta käytännössä sen hengen mukaisesti, jota kirjoituksesi VBL:n palstoilla edustavat... Tekstistäsi huomaa, että Sinä toimit lähinnä "postimestarina" näissä asioissa, kun me puolestamme pyrimme toimimaan ensisijaisesti itse..." (SALO J. & co: PS. Hyvä Hans. —Siipipeili 1/86: 37-38).

"... kuin tämän Martti Soikkelin holhoavan neuvovan kannanoton, joka siis koskee sekalaisten lyhenteiden käyttöä lintutieteellisessä julkaisussa... katsomme asialliseksi julkaista Martti Soikkelin jutun ohjeeksi ja opastukseksi sekä vanhoille että uusille toimittajille ja kirjoittajille... Mitä tulee siihen mihin Martti Soikkeli viittaa turrimalla konseptiaan ja tekemällä ylimääräisiä virheitä, haluaisin sanoa, että parantamisen varaa tosiaan on..." (LINNA A. —Tiedon Antaja 9 1976: 3-4).

(Yo. kirjoituksen aiheena oli toimitukselle lähetetty kirje, jonka AL julkaisi hyvien lehtimiestapojen vastaisesti puhtaaksikirjoittamattomana. Soikkelin vastapuheenvuoro seuraavassa numerossa oli aivan asiallinen, joten siihen tämä roska-kirjoitus ei puutu).

"... Toinen huolenaihe oli, että Ukuli oli aivan ilmeisesti joutunut virolahtelaisen maanviljelijän käsiin...: "Ihmettelen tosin, mitä kautta Koskinen tämän Ukulin numeron luettavakseen saisi, samoin mistä lie saanut Ukulin n:o 12." Erityisen vaaralliseksi asian tekee vielä se, että kyseinen maanviljelijä ei ole edes paikallisen lintutieteellisen yhdistyksen jäsen. Jotenkin pitäisi estää Ukulin joutuminen asiattomiin käsiin. Kenen maat me tallomme ja kenen pihapiirit valloitamme, jos maanomistajatkin lukevat Ukulia? Eikö ole odotettavissa mitä kieroimpia ornitologintorjuntatemppuja?... Oma ehdotukseni on, että lehden kanteen lisätään teksti "Eristysnauhojen poistaminen tai

katkominen kielletty yhdistyksen jäsenyydestä erottamisen uhalla." (KUJANPÄÄ S.: Epäkohtia. —Ukuli 14 (3/78): 6.)

"... Tehokas ivakirjoittelu saattaa hyvinkin johtaa epäkohtien korjautumiseen, mutta ainakin minulle jää hämäräksi mihin Kujanpää irvailuillaan pyrkii... Kokonaisuutena juttu tietenkin voi olla yritys parantaa minut (ja muut) pikkumaisuudesta, jonka oireita Kujanpää ilmeisesti on jostain löytänyt. Pikkumaisuus on kuitenkin kovin suhteellista ja riippuu etenkin siitä kummalla puolella seisoo: esim. onko ilkeitä huhuja levittävä vai niistä kärsivä. En tietenkään syytä Kujanpää mistään tällaisesta, otinpa vain tutun esimerkin". (PÖNNI R.: Kommentteja Kujanpään tekstiin. —Ukuli 14 (3/78): 62).

"... Pahaksi onneksi joku turkulainen kuitenkin meni "esittelemään" juttua myös Kymenlaakson LY:n edustajille. Nämä eivät mitään selityksiä suostuneet kuuntelemaan, homman nimi oli "sana-muotoa muuttamatta" ja heti! Ensimmäiseksi alueella toimiva matkailualan yrittäjä... selvittää, miksi alue ei... sovellu matkailuun. Ja varmemmaksi vakuudeksi hän vielä kieltää matkailun alueillaan. Tämä oli jo niin paksua, että oli oikein tarkistettava kirjeen alkuperä, ettei kyseessä ollut vain mikään paikallisten ornitologien ajattelmaton temppu. Kirje oli kuitenkin aito. (Enää en ihmettele, jos ulkomaalaiset joskus arvostelevat suomalaisten liiketoimintaa.) ... Muilla siis on aikaa ja rahaa paljon enemmän kuin osasin arvatakaan. Heillä siis on myös paremmat edellytykset jatkossa esim. toimittaa tätä Ukulia, nyt toimittajana selvästikin on aivan väärä mies. Niin jotkut jo ovatkin ehtineet vaatia toimittajan erottamista..." (PÖNNI R.: ...JAT-KUU. —Ukuli 14 (3/78): 63-64.)

"TLY. Vuoden lintuyhdistys tuli Turusta, siitä ainoasta ja oikeasta Suomen Turusta... Yhdistyksellä on todella runsaasti toimintaa. Ja työtä tehdään monella taholla — paljon... Mutta silti olen tyytymätön. En teihin, arvoisat hoitajat, vastaavat, vetäjät jne... MUTTA NE TOISET, NUOKKUVAT PASSIIVIT, JOTKA EIVÄT VIITSI NÄHDÄ MITÄÄN VAIVAA YHDISTYKSEN ETEEN: NE, JOILTA EI KOSKAAN YHDISTYS VOI ODOTTAA MITÄÄN... Hitot minä muuten, mutta kun teidänkin kortenne on jonkun tai joidenkin kannettava yhdistyksen kekon..." (LAHTONEN H.: Työkasa. —Ukuli 1/83: 50-51).

"... J) Olettakaamme, että henkilö X, kutsutaanpa häntä nyt sitten vaikka nimimerkillä ET, putoaa pimeässä kuusi metriä syvään onkaloon. Olet innokas bongausaattien kannattaja, mitä teet? 1) Etsit lähimmän kuorma-auton ja ostat 150 kg sulaa betonia, jonka kaadat hitaasti valuen kuoppaan.

2) Kaadat vahingossa säkillisen tappajahaita kuoppaan.

3) Soitat Kymmenen Uutiset kuvaamaan pyydystämäsi humanoidia..." (YLÄ-PE-RÄ: Tietokilpailu. Ukuli 1/85: 42-43).

Onhan niitä turkulaisten julkaisuissa muitakin räävittömyyksiä, tässä vain kerma päältä.

Yhteenveto

Lintuharrastajien keskinäinen herjaaminen, toistensa solvaaminen, on huolestuttavasti lisääntynyt 80-luvulla. Kaikkiaan 33:sta tässä kirjoituksessa käsitellyistä pottuilevista kirjoituksista 19 on kirjoitettu viimeisten viiden vuoden aikana.

Erityisen ansioituneita katkeruuden ja kateuden siementen viljelijöitä ovat olleet turkulaiset ornitomaanit (18 kirjoitusta).

Kovimmin on lyöty bongareita, yli

40 % kirjoituksista. Tutkijat ovat saaneet maistaa pilkkakirjoitusten ihanuutta n. 20 %:ssa kirjoituksia. Tutkijat ovat saaneet maistaa pilkkakirjoitusten ihanuutta n. 20 %:ssa kirjoituksia. Rengastajia on morkattu n. 10 %:ssa kirjoituksia. Muut harrastajaryhmät ovat saaneet olla melko rauhassa. Lähinnä henkilökohtaisiksi riidoiksi voi sanoa n. 25 %:ia kirjoitelmista.

Tökeryyksien kirjoittajista voi psykologiaan perehtymätönkin havaita pari seikkaa.

—huono itsetunto: ei kestä asiallistakaan arvostelua, vaan on heti puolustautumassa "karvat pystyssä"

—tallattu varpaille: on tunkeuduttu lintumiehen reviirille lupaa kysymättä ja käyttäytymissäännöistä sopimatta

—puhdas kateus ja/tai katkeruus esim. siitä, että naapuri pitää bongaaamista/rengastamista/tutkimista maailman parhaimpana asiana.

Lopuksi

Haluaisin sanoa pari sanaa asian tiimoilta.

Ensinnäkin esittäisin toivomuksen Suomen lintulehtien toimittajille: yrittäkää saada kirjoittajanne suuntaamaan kritiikkinsä asiallisesti, ilman henkilökohtaisia loukkauksia. Sillä vittuilun lisääntyessä alkaa yhä useampia vituttaa, jne. jne. Epäkohdista pitää tietenkin sallia vapaa keskustelu mutta toimittajien pitää vaatia kirjoittajilta asiallista ja herjoista vapaata tekstiä!

Jos kaveri ei halua muuttaa sanaakaan tekstistään, jättäkää piru vie julkaisematta koko potaska. Eihän kaikkea suinkaan tarvitse julkaista, esim. tämä kirjoitus lähtee Ukulin toimitukseen siinä mielessä että kaikesta neuvotellaan.

Ehdottomasti kannatan sitä periaatetta, jonka H.Högmander edellä tuomitsee:

Salonen ym.).

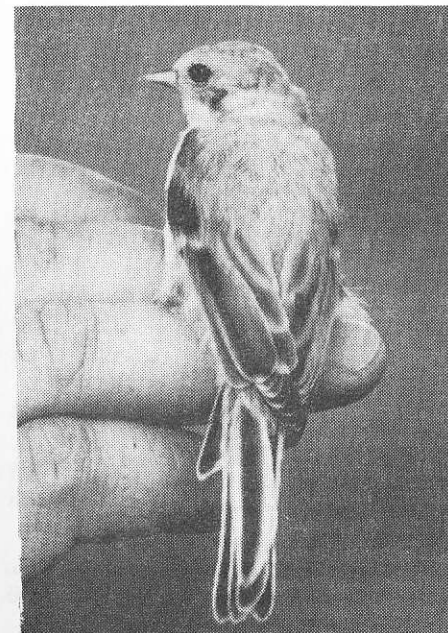
KIRJOSIIPILINTU (*Phylloscopus inornatus*) (21,3) 8.9. Par Attu (Bertil Blomqvist, Hans Hästbacka), 19.9. Rai Raisonlahti (Esa Lehikoinen), 11.10. Kus Isokari r (Tapani Numminen, Annika Forsten, Juhani Virtanen).

Havaintoja rengastetuista ei tarkisteta. **PARTATIAINEN** (*Panurus biarmicus*) (0, 1) 13.5. Sal-Hal Halikonlahti k (Seppo Sällylä).

Maamme kolmas havainto, ensimmäinen keväältä. 320. laji TLY:n alueelta.

PUSSITIAINEN (*Remiz pendulinus*) (1,2) 21.7.—25.8. Tur Pansio n+5 1kv+5 pull. (Mikko Tamminen ja Matti Pajunen). 27.7. Sal Halikonlahti ad (Kalle Toivonen, Kari Haataja, Tomi Muukkonen).

Onnistunut pesintä on ensimmäinen maastamme.

Pussitiaisen sensaatiopesinnästä lisää ensi vuoden Ukulissa! Kuva Pekka Rautsala.

PUNAKOTTARAINEN (*Sturnus roseus*) (4,1) 30.5. Kaa Rauvolanlahti (Hannu Klemola).

MUSTAPÄÄSIRKKU (*Emberiza melanocephala*) (0,1) 28.5. Kor Utö k (Jari Helstola, Ari Rivasto).

Lintu pysähtyi saarelle lauleskelemaan muutamaksi toviksi mutta ehti kadota ennen bongarien saapumista. Laji on nähty melko säännöllisesti 1980-luvulla maassamme ja sen ilmaantuminen olikin odotettua. 321. laji TLY:n alueelta.

RK-havaintoja aikaisemmilta vuosilta

JÄÄ/AMERIKANJÄÄKUIKKA (*Gavia adamsii/immer*) 4.11.1983 Kor Jurmo juv/tp (Osmo Kivivuori ym.).

TUNTURIIHAUKKA (*Falco rusticolus*) 6.10.1984 Tur Paattinen 1 kv (Kyösti Kielo).

PIKKUKAJAVA (*Rissa tridactyla*) 8.1.1984 Sär Niksaari 2kv (Pekka Loivaranta), 31.12.1984 Tur Airisto 1kv (Jari Helstola).

Pikkukajava on Varsinais-Suomessa suuri harvinaisuus. Kuva Pekka Rautsala.

ISOKIRVINEN (*Anthus novaeseelandiae*)
26.9.1984 Dra Vänä (Jari Helstola).

ARK:n hyväksymät havainnot 1985

PIKKU—UIKKU (*Tachybatus ruficollis*)
25.—26.9. Kaa Rauvola (Pekka Alho ym.).

MUSTAHAIKARA (*Ciconia nigra*) 1.6. Nau Vikom (ilmoitti Annika Forsten).

KATTOHAIKARA (*Ciconia ciconia*) 6.4. Kus Laupunen (Asko Suoranta), 19.5. Pern Melkkilä (Jarmo Markkanen), n. 25.5. Mie Koeasema (ilmoitti Jarmo Komi), 15.6. Kii Peltola (Petri Erikäinen).

PIKKUJOUTSEN (*Cygnus columbianus*)
22.—25.4. Lem Mattila 2kv (Harri Päivärinta ym.). 24.4. Sau Tapilanlahti 2kv (Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi). 23.5. Pai Paimionlahti 2kv (Pekka Alho, Hannu Klemola, Jukka Sillanpää). 28.—29.5. Par Gräggbölétrasket 3 (Vesa Multala, Lasse Vilhunen).

TUNDRAHANHI (*Anser albifrons*) 7.5. Sal Halikonlahti +2kv (Janne Riihimäki, Mikko Ahti). 24.5. Mie Silakari +2kv (Jukka Sillanpää). 19.—21.9. Tur Ävik 2 +1kv (Jukka Kivelä ym.).

HARMAASORSA (*Anas strepera*)
22.—25.4. Lem Mattila k (Harri Päivärinta ym.). 26.4. Pai Paimionlahti k (Asko Suoranta), 6.5. Pai Paimionlahti k (Annika Forsten, Tapani Numminen), 4.—9.6. Sal Halikonlahti n (Seppo Sällylä).

KYHMYHAAHKA (*Somateria spectabilis*)
27.4. Dra Hiittinen ad k (Kalle Toivonen ym.).

ALLIHAAHKA (*Polystica stelleri*) 18.1. Kor Utö np (Kari Salonen, Ari Rivasto). 27.2. Kor Utö +2kv n (Ari Rivasto). 7.12. Kem Strömma np (Sture Lindholm). 17.12. Kor Jurmo np+4 np (Tapani Veistola). 25.12. Kor Jurmo np (Kalle

Toivonen).

HAARAHAUKKA (*Milvus migrans*) 25.4. Lem Mattila 2kv (Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi).

KILJU/PIKKUKILJUKOTKA (*Aquila clarina/pomarina*) 28.4. Sal Halikonlahti NW (Jukka Kivelä, Hannu Hilke).

MUUTTOHAUKKA (*Falco peregrinus*)
12.4. Sal Halikonlahti ad (Kalle Toivonen ym.). 14.4. Mie Kumiruona ad (Leo Karlson, Juha Haltia). 19.4. Mie Aarlahti ad (Hannu Klemola, Juha-Pekka Penttilä). 1.5. Pai Paimionlahti ad (Tapani Numminen, Annika Forsten). 24.5. Dra Kuggskär ad (Mikko Ahti ym.).

HEINÄKURPPA (*Gallinago media*)
10.—11.9. Tur Pansio (Jarmo Komi ym.). 15.9. Sär Laukanlahti (Pekka Loivaranta, Hannu Ekblom, Timo Helle). 15.—18.9. Pai Ylä-Vista 1kv r (Tapani Numminen, Severi Aaltonen, Jaakko Lampo). 21.9. Dra Vänä (Hannu Klemola, Pekka Alho). 21.9. Tur Pansio (Reko Leino). 28.9. Tur Pansio 1kv r (Hannu Kormano, Vesa Multala, Lasse Vilhunen). 28.9. Tur Rauvola (Jouko Lundén ym.).

LEVEÄPYRSTÖKIHU (*Stercorarius pomarinus*) 14.5. Kor Jurmon ulkop. 2 ad NE (Jari Helstola, Ari Rivasto). 20.5. Kor Jurmo 6 NW (Mikko Suominen, Ari Parviainen).

ISOLOKKI (*Larus hyperboreus*) 5.5. Kor Aspö-Björkö 2kv (Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi).

ETELÄNKIISLA (*Uria aalge*) 14.5. Nau Börstö 3 (Jari Helstola, Ari Rivasto). 14.5. Dra Morgonlandet (Jari Helstola, Ari Rivasto). 23.5. Dra Kuggskär 3 (Mikko Ahti ym.).

SININÄRHI (*Coracias garrulus*) 10.6. Aura (Jari Helstola ym.). 17.6. Pii Linnunpää (Pekka Alho ym.).

TUNDRAURPIAINEN (*Carduelis hornemanni*) 10.—14.1. Tur Oriketo (Vesa Multala). 22.1. Tur Topinoja (Vesa

Multala). 2.2. Tur Topinoja 5 (Jarmo Komi ym.). 2.2. Tur Urusvuori (Hannu Klemola ym.). 2.3. Pern Mathildedal (Mika Aho, Jarmo ja Kim Boman). 19.3. Lai kk. (Juha Kylänpää). 4.—10.4. Pai

Puhdistamo 3-10 (Tapani Numminen ym.). 11.4. Pai Spurila 4r (Tapani Numminen). 16.11. Pai Spurila (Tapani Numminen).

Pähkinänakkelin esiintymisestä ja käyttäytymisestä Aaslalla 1976-77

Lennart Saari

Pähkinänakkelin siperialainen rotu lähtee aika ajoin mittavalta vaellukselle. Tällainen vaellus sattui talvelle 1976/77. Laji havaittiin tuolloin ensi kertaa Rymätylässä. Itse retkeilin Aaslalla tiiviisti tuona talvena. Nakkelin huomasivat myös monet aaslalaiset ja minulle kerrottiin auliisti nakkeleiden edesottamuksista. Tässä kirjoituksessa luettelen sekä omat havaintoni että muut tietooni tulleet havainnot nakkelistä. Lisäksi luettelen tulleet nakkelihavainnot. Havainnot talvikaudelta 1976/77 esitetään alla elinpiireittäin.

1(a) Ensimmäinen nakkeli havaittiin Metsolan pihalla 30.9. (Keijo Saari). **(b)** Nakkeli oli pihalla 2.10. klo 7—15. Lintu äänteli terävästi "tuit, tuit". **(c)** 6.10. klo 15.30 nakkeli oleskeli rantalepikossa ja männikössä Metsolan ja Etelälahden välissä **(d)** Viimeinen havainto nakkelistä Metsolan pihalla tehtiin 16.10. noin klo 8 (Kaj Saari).

2. Nakkeli äänteli lehdossa Soronpohjajärven kaakkoisreunassa 11.10. klo 13.40.

3.(a) 16.10. klo 15.50 nakkeli tiaisparvessa Kotimetsässä. Biotooppi oli mäntymetsä. Nakkeli oli sekä kuolleissa puissa että elävien puiden oksilla. **(b)**

30.10. äänihavainto Kotimetsästä klo 11.30. **(c)** 16.12. klo 12.05 nakkeli tiaisparvessa mäntymetsässä Kotimetsässä.

4.(a) 31.10. 1 nakkeli ladon nurkilla Viluvuoren pohjoispuolella (Kaj Saari). **(b)** 22.12. klo 11.20 "tjytt"-ääntelyä samassa paikassa. **(c)** 1.1. lähti ladosta, istui männyssä ja lähti aukean yli Viluvuoren puolelle jossa oli tervalepässä ja kuudessa, seuranaan kaksi sinitiaista. **(d)** Ääntelyä ladon liepeillä 9.1. klo 10.50.

5.(a) Nakkeli piilotteli leipäpalaa Vanhankylänlahden itäpuolella 7.11. klo 14.20. Biotooppina harva männikkö talojen tuntumassa. **(b)** Ruokaili tervalepissä Vanhankylänlahden kaakkoispuolella 17.11. klo 14.05. **(c)** Kaksi nakkelia ilmoitettu Vanhankylänlahden itäpuolella, päivämäättä tuntematon (Toivo Pohjola).

6.(a) Nakkeli lintulaudalla Ylikylän länsitalossa 13.11. (Reino Saarinen). **(b)** Äänteli "tjytt" Ylikylän länsitalosta länteen 22.12. klo 12.45. **(c)** "Syksyllä" havaittu ruokailemassa lehmänsuo- lilla, lehmä oli sitä ennen luonnollisesti teurastettu (Jouni Saarinen). **(d)** "Syksyllä" havaittu Ylikylän itätalon lintulaudalla (Aarre Ylikylä).

7. Nakkeli pihamännikössä Hangan rannassa 22.11. klo 15.30. Lintu äänteli "tjytt".

8.(a) "Joulukuu" nakkeli lintulaudalla

Isoluodossa. Ajoin muut linnut päättäväisesti pois (Mauno Mäntynen). (b) Samalla lintulaudalla 2.2. (M.Mäntynen). (c) Samoin 7.2. (M.Mäntynen). (d) Pihassa noin 10.3. (M.Mäntynen). (e) Samoin noin 1.5. (M.Mäntynen).

9. Nakkeli havaittiin Ruonin rannassa 12.1. klo 13.00. Lintu oli usein männyissä, joista irroitti kaarnaa ja hakkasi runkoa nokallaan. Tarkasteli telkämpönttöä ulkopuolelta, käväisi huvilan räystäään alla, kävi monta kertaa tervalepissä (yrityksiä kätkeä tervalepän kaarnan palaa!), kuudessa ja koivussa kerran. Biotooppina mäntykangas ja rantalepikko. Lintu ääniteli vaimeasti. Seurassa vähintään kaksi hömötiäistä ja talitiainen.

10. Havaittiin Hankassa pihakoivussa 24.1. (Hannu Laakso).

11.(a) Hämmärönsalmen lossirannassa nakkeli 7.2. Oleskeli männyissä ja kävi tunkiolla syömässä. Keräsi tervalepissä ruokaa kaarnalta sekä hakkasi runkoa nokallaan, käväisi päärynäpuussa, ruokintapaikalla syömässä kalaa (!) sekä kaura-automaatilla. Karkotti talitiaisat saapuesaan paikalle. Oiva Tuulen mukaan paikalla oli aiemmin useita yksilöitä. (b) Samassa paikassa 9.2. oli päärynäpuussa, tunkiolla, hakkasi mäntyä ja tervaleppää sekä ääniteli "tjyitt". Talitiaiset joutuivat väistämään mutta mustarastaskoiraan lentäessä paikalle nakkeli pakeni rakennukseen sisälle (c) Sama paikka 10.2. klo 13.50—14.20 Ääniteli "tjyitt" ja nopeasti "tjyitt-tjyitt-tjyitt, tssr". Ruokaili hartaasti tervalepissä (hakkasi runkoa ja etsi kaarnan raoista nokallaan) sekä männyssä että tunkiolla. Nähtiin myös sähkölangalla, sähköpylväessä, haavoissa ja katajissa. (d) Samassa paikassa 24.3. klo 13.50. Normaalin ääntelyn lisäksi tapaili laulua. Eräs ääni muistutti hieman hömötiäisen ääntelyä. Oleskeli tervalepissä ja oli jotenkin uitetun näköinen. (e) Nakkeli nähtiin samassa paikassa noin 10.4. (Oiva

Tuuli). (f) Noin 1.5. saatiin nakkeli käsin kiinni ja päästettiin sitten vapaaksi (Oiva Tuuli). (g) "Kesällä" nähtiin yksinäinen nakkeli vielä samassa paikassa (Oiva Tuuli). (h) 14.8. vielä havainto nakkelistä (Oiva Tuuli).

12. "Syksyllä" 1976 kävi nakkeli Honkalassa (Erkki Ylikylä).

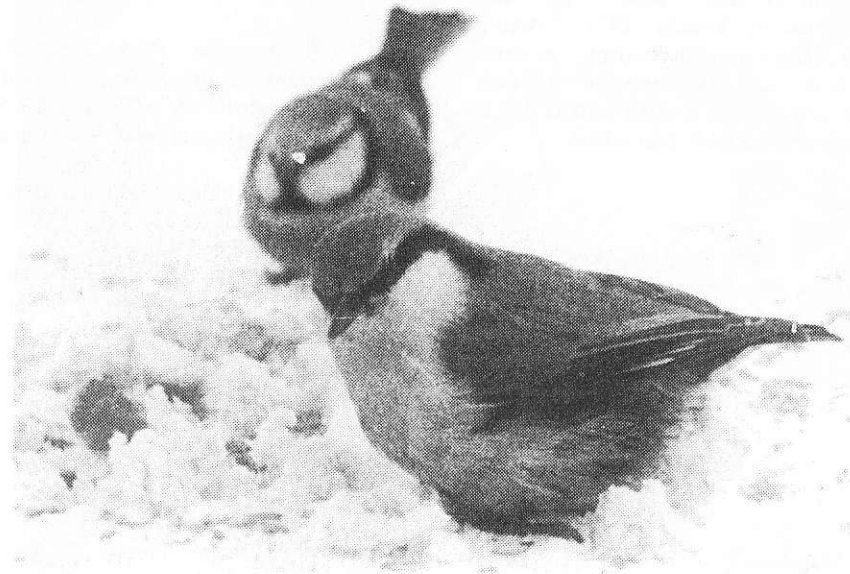
13. "Syksyllä" 1976 oleskeli nakkeli pihapiirissä Vanhankylänlahden laskuojan suulla (Harald Laaksonen).

Syksystä kevääseen oleskeli nakkelleita 13 paikassa Aaslalla. Mikäli nakkelit eivät siirtyneet pihasta toiseen tai metsästä piholle ja päinvastin tehtiin havaintoja ainakin 15 yksilöstä. Vaikka liukuin ahkerasti maastossa ei havaintoja kertynyt kovin runsaasti edes vakiopaikoilta, joten on luultavaa että moni vaeltaja on päässyt livahtamaan niin ettei sitä ole tilastoitu. Aaslan pinta-ala on 15,5 km², joten nakkeli tiheys oli karkeasti 1 lintu/km². Hämmärönsalmen lossirannassa oli ilmeinen reviiiri, mutta pesinnästä ei ole sen parempia tietoja. Toimenkin nakkeli oli Aaslalla vielä vapun aikoihin.

Aaslan ulkopuolelta totesin yhden nakkelin: 8.11. klo 12.25 lintu nuorena männikössä Röölästä itään. Retkeily Aaslan ulkopuolella oli minimaalista, joten useampia havaintoja ei sieltä voinut odottaakaan.

Vähintään yksi nakkeli jäi Aaslalle pidemmäksi aikaa, koska Metsolassa laji havaittiin 30.11. ja 24.12.1977 sekä Savikaria vastapäätä tervalepissä 2.3.1978 (Keijo Saari) ja vielä Hankassa 22.11.1978 (Hannu Laakso). Vähäiset havainnot osoittavat, että nakkeli pysyy hyvin piilossa, mikäli se sitä haluaa. Runsaasta retkeilystä huolimatta jäin itse näinä talvina ilman nakkelleita.

Ainoa havainto syksyn 1983 vaelluksesta tehtiin 23.12., jolloin kuulin nakkelin ääntelyä lepikosta Sepänniemeä vastapäätä.

Tämä Ruissalossa 8.1.1966 kuvattu päihinänakkeli taisi olla aikanaan todellinen megapinna. Laji on toki vieläkin vaellusvuosien välissä melkoinen harvinaisuus Varsinais-Suomessa. Kuva Jouko Hakala.

Pohdintaa

Nakkelin vaelluksista 1976/77 ja 1983/84 on julkaistu useita yhteenvetoja (ks. esim. OHTONEN 1985). Katsaukset ovat suurimmaksi osaksi olleet maakunnallisia. JUSSILA (1985) käsitteli ainoastaan yhtä kuntaa, Kiuruveettä. Varsinais-Suomesta on PIHAN (1978) ja KLEMO-LAN (1984) yhteenvedot.

Varsinais-Suomessa todettiin 1976/77 232 ja 1983/84 69 nakkelleä (PIHA 1978, KLEMOLA 1984). Kaikkia Aaslan havaintoja ei näissä luvuissa ole mukana. Jälkimmäinen vaellus ei kunnolla ulottunut saaristoon ja Aasallakin tehtiin vain yksi havainto.

Todellinen nakkelimäärä on varmasti huomattavasti suurempi kuin mitä julkaistuista havainnoista voi päätellä. Varmasti

hyvin suuri osa nakkelleista jää huomattamatta. Yleisesti ottaen maallikkohavaintojen osuus on sangen suuri (Varsinais-Suomessa 1976/77 lähes puolet maallikkohavaintoja!), eivätkä varmaan kaikki maallikot tule ilmoittaneeksi havaintojaan. Tästä syystä jonkinlainen tiheysarvo hyvin tutkitulta alueelta olisi varsin tarpeellinen. Aaslalla tiheysarvo oli karkeasti 1 yks./km², joskin tähän lukuun ei kannata sokeasti tuijottaa. Lintuja ei rengastettu, joten jotkut yksilöt ovat voineet tulla kahteen kertaan lasketuiksi. Toisaalta muutama nakkeli lienee jäänyt huomattamatta. Tiheysarvioita ei muualta maassamme ole tietävästi esitetty. Kiuruveden aineistosta (1976/77 53-54 ja 1983/84 enintään 50 nakkelleä, JUSSILA 1985) tiheydet voitaisiin laskea.

Hämmärönsalmen nakkeli oleskeli pysyvällä reviiirillä koko kesän. TIAISEN (1983) mukaan kesällä 1977 todettiin neljässä atlasruudussa varma pesintä seitsemässä todennäköinen ja neljässä mahdollinen pesintä. Aaslan tapaus luokiteltiin todennäköiseksi pesinnäksi.

Viitteet

JUSSILA, S. 1985: Pähkinänakkelin esiintymisestä ja käyttäytymisestä Kiuruvedellä 1976–77 ja 1983–84. — Siivekäs 6: 33-37.

KLEMOLA, H. 1984: Pähkinänakkeli-vaellus syksyllä 1983. — Ukuli 15(3): 39-40.

OHTONEN, A. 1985: Pähkinänakkelin, Sitta europaea, suurvaellukset Pohjois-Pohjanmaalle talvina 1976/77 ja 1983/84 sekä väli vuosien esiintymisestä. — Aureola 10: 108-126.

PIHA, J. 1978: Pähkinänakkelin suurvaellus 1976–77. — Ukuli 12: 3-6.

TIAINEN, J. 1983: Pähkinänakkeli. — Teoksessa: HYYTIÄ, K., KELLOMÄKI, E. & KOISTINEN, J. (toim.), Suomen lintuatlas: 402-403.

Lintujen talviruokinta

Aarno Magnusson

Lintujen talviruokinta on sikäli hauskaa että sitä voi toteuttaa pienessä tai oman valinnan mukaan suuressa mittakaavassa. Pääasia kuitenkin on että jos kerran aloittaa niin pitäisi jatkaa kunnes linnut itse lähtevät keväällä pesimäpaikoilleen. Muuten ne tottuvat ruokintaan ja ennenkuin ne ovat löytäneet uuden paikan ne voivat menehtyä. Tiirankarin alueella Lohjan mlk:ssa on lintuja ruokittu suuressa mittakaavassa lähes 20 vuoden ajan.

Ruokinnan aloittaminen

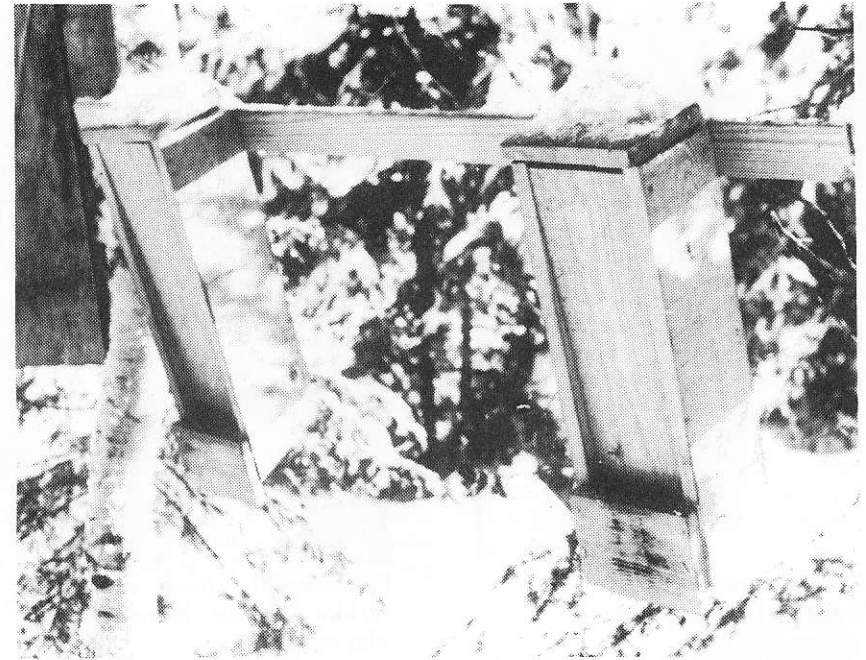
Tiirankarilla ruokinta on aloitettu hyvissä ajoin syksyllä eli syyskuun lopussa tai lokakuun alussa, mutta ainoastaan niin että ruokinta silloin kohdistuu sellaisiin lajeihin jotka varmasti talvehtivat eli lähinnä tiiaisiin ja tikkoihin. Tämä onnistuu jos naulaa (tai kiinnittää) puihin suolatonta sian ulkorasvaa (späkkiä) ja käyttää pähkinäsäiliöitä. Pähkinäsäiliöt

voidaan tehdä esim. puusta ja pohja peitetään teräsverkolla, jonka reiät ovat 1/2 cm läpimitaltaan. Oravien takia kannattaa vetää teräslanka kahden puun väliin ja kiinnittää säiliö tai säiliöt langan keskelle. Myöhemmin kun kaikki ne lajit ovat lähteneet jotka eivät talvehdi, niin voidaan ruokintaan liittää muut siemenet. On tärkeätä, ettei houkuttele sellaisia lajeja jäämään, jotka eivät normaalisti talvehdi.

Tietenkin voidaan myös aloittaa ruokinta kokonaan esim. vasta talven tultua.

Ruokintapaikka

Paikka jossa ruokinta tapahtuu on oltava suojattu niin että lähellä on puita jonne linnut voivat hakeutua vaaratilanteessa. Puut suojaavat myös tuulelta. Ne eivät saa kuitenkaan olla niin lähellä että esim. kissa voi yllättää linnut hetkessä. On myös tärkeätä, ettei paikka ole haitaksi muille ihmisille, niin että kesken kaiken tulee valituksia. Ellei ole omia

Keskikokoiset automaatit. Kuva Aarno Magnusson.

maita niin on haettava lupa maanomistajalta.

Talviruokinta ja ruokinta

Sopiva ruoka on mm. kaura ja koska lähinnä keltasirkut syövät sitä, automaatin on oltava maan tasalla. Tähän voidaan käyttää tynnyri, jonka alle sijoitetaan levy ja sen verran puuta että tynnyrin ja levyn välille jää 2-3 senttimetrin väli, josta siemenet valuvat ulos levyllä. Peitetty täyttöaukko ylhäällä auttaa jatkossa täyttämistä.

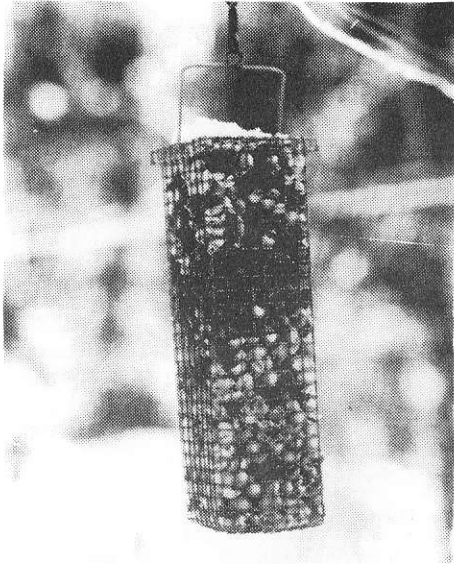
Keltasirkkujen lisäksi punatulkut ja viherpeipot syövät kauraa.

Tiiaisille voi antaa rasvaa ja maa-pähkinöitä kuten edellä mainittiin, mutta myös auringonkukansiemeniä. On kuitenkin tarkistettava että auringonkukansie-

menet sopivat linnuille, ettei niissä ole liikaa hyönteismyrkkyä. Joka tapauksessa on hyvä jos ruoka on vaihtelevaa. Hömötiaiset syövät mielellään hampunsiemeniä. Niille voi tehdä tai ostaa oma pieni automaatti.

Punatulkut syövät myös auringonkukan-siemeniä kuten viherpeipot. Viherpeipot pitävät myös hampunsiemenistä. Tikat syövät ulkorasvaa. Joskus puunkiipijä ja jopa hippiäinen syövät muruja maasta.

Tiirankarilla on viime vuosina ollut hirssiä, undulata ja pellavansiemeniä ja nämä kelpaavat urpiaisille ja keväämmällä vihervarpusille ja peipoille. Ruokakaupasta saa keväällä halvalla ostaa omenia jotka eivät enää kelpaa myytäväksi ja niistä tulee rastaille sopiva ruoka. Ne voidaan panna maahan jonkun puun viereen.

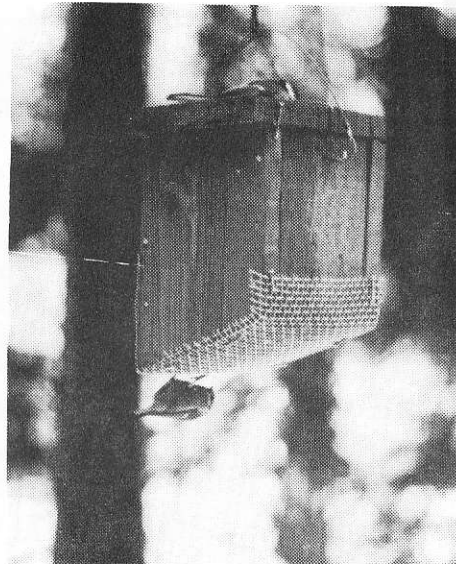
Pähkinäverkko.
Kuva Aarno Magnusson.

Varpuslinnuille on hyvä sekoittaa erittäin hienoa hiekkaa ruoan sulattamisen edistämiseksi.

Automaatteja voi itse tehdä vanerista samalla tavalla kuin puiset pöntöt tehdään. Lattia kiinnitetään automaattiin niin että sen eteen (yllä) syntyy rako. Lattian ympärille kiinnitetään reunat siementen poisvalumisen estämiseksi. On syytä ripustaa kaikki automaattit (paitsi kaura) teräslankoihin puiden väliin jotta jyrksijät eivät ylettyisi niihin. On suositeltavaa käyttää monta pientä automaattia muutaman ison sijasta, koska sinne voi saapua muutama vahva punatulkku, jolloin muut linnut eivät pääse lähelle.

On säännöllisesti tarkistettava ettei ruoka lopu kesken.

Ruokintapaikalle tulee helposti ei-tervetulleita vieraita kuten orava, kissa, rotta, hiiri, varpushaukka, varis ja jopa kärppä. Tämä on vaikeata estää. Oikea suoja

Pähkinäsäiliö, jossa metalliverkko pohjana. Kuva Aarno Magnusson.

ympärillä ovat pensaat ja puut sekä paljon riippuvia automaatteja: siinä ainoa neuvo tähän ongelmaan.

Ruokintaa täytyy jatkaa kunnes linnut häipyvät keväällä reviirialueisiinsa. Heitä ei saa jättää pulaan.

Loppumietteitä talviruokinnasta

Ankaran talven tullen kuolee lintuja, jotka eivät saa tarpeeksi ravintoa kerätyksi talven lyhyen päivän aikana. Tässä linturuokinta auttaa heitä jäämään eloon. Olen kuitenkin useasti kysynyt itseltäni muutanko lintukantaa ruokkimalla niitä? Darwinin mukaan vahvimmat jäävät eloon ja vievät kantaa eteenpäin. Ruokkimalla lintuja myös heikommät jäävät eloon. Onko tämä haitaksi?

Tiirankarilla on monta vuotta talitiailla ollut Suomen keskimäärää vähän

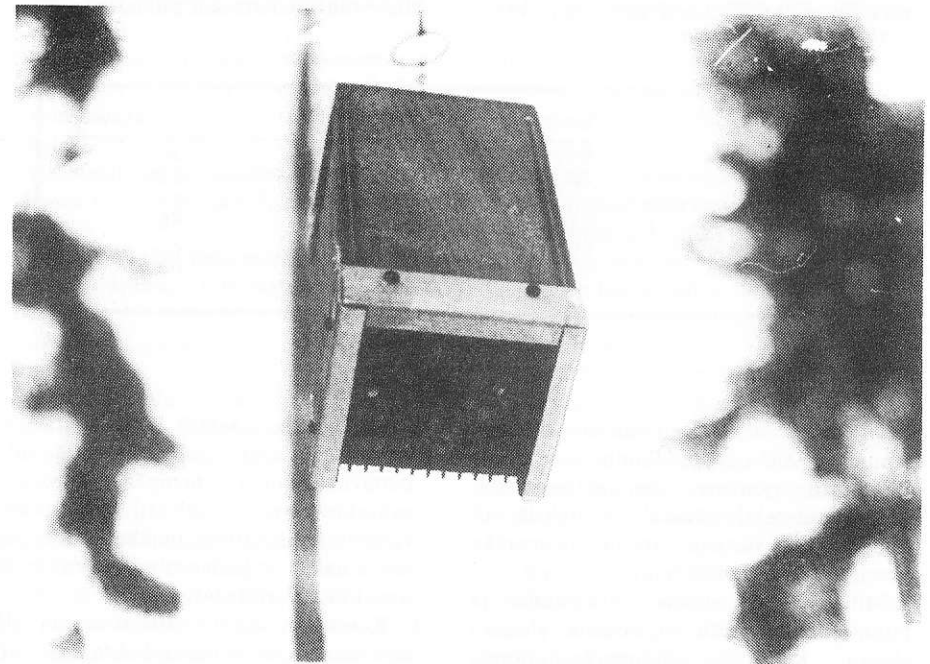
pienemmät munaluvut. Onko kuitenkin niin, että tiheässä talvipopulaatiossa, jossa voi olla jopa yli sata talitiaista, yksilöt kokevat kilpailutilanteen niin että populaatio on vahva ja munaluvun suuruus näin vähenee? Onhan todettu että ankaran talven jälkeen munaluku on suurempi kuin leudon talven jälkeen ja tämä perustuu siihen että kanta on kärsinyt tappioita ja niitä korvataan. Johtuuko tämä kilpailun vähenemisestä vai ovatko talven kovat olosuhteet laukaiseva tekijä pesintäviretilaan? Tätä on hankala tietää, mutta tosiasia on että Tiirankarilla on munaluku jatkuvasti ollut vähän pienempi.

Tästä huolimatta on lintuja ruokittu eikä siitä ole tarkoitus luopua. Tänä päivänä on olemassa niin monta muuta tekijää ympäristössä jotka tekevät elämän hankalaksi linnuille, ja uskon myös että

vahvat yksilöt ovat myrkkujen ja ympäristömuutosten takia sen verran heikot kuin ennen vanhaan, että nekin alkavat olla avun tarpeessa.

Kirjallisuutta

- KARHU, S. YM. 1984: Lintujen pesäpöntöt ja suojele. Otava.
MAGNUSSON, A. 1971: Lintujen talviruokinta. — Suomen Luonto 6/71.
MAGNUSSON, A. 1973: En bra och enkel fröautomat. — Vår Fågelvärd 3/73.
MAGNUSSON, A. 1977: Vintermatning av fåglar. — Corvus.
MAGNUSSON, A. 1977b: Att mata vinterfåglar. — Sveriges Natur 7/77.
MAGNUSSON, A. 1981: Fågelmatning vintertid. — Finlands Natur 1/81.

Pähkinäsäiliö.
Kuva Aarno Magnusson.

TLY:n jäsenkyselyraportin IV ja viimeinen osa

Rauno Laine

Luetaanko jäsentiedotetta? Tykätäänkö ladotusta Ukulista? Mitä ihmiset Jurmosta haluavat? Mitä TLY:n oikein pitäisi tehdä? Näihin ja moniin muihin polttaviin kysymyksiin esittävät vastauksia ne satakuusi Turun lintutieteellisen yhdistyksen jäsentä, jotka vastasivat vuoden 1984 jäsenkyselyyn.

Aikaisemmat jäsenkyselyraportin osat on julkaistu tämän vuoden Ukulin numeroissa 2, 3 ja 4. Asiasta enemmän kiinnostuneet voivat tutustua myös kysymys kysymykseltä etenevään, vain vähän

toista sataa sivua pitkään yhteenvetoon TLY:n arkistossa (Rauno Laine, puh. 304 562).

Jäsentiedote

Mielestäni jäsentiedote ilmestyy (8-9 kertaa vuodessa) liian harvoin 5, sopivasti 96, liian usein 2, en tiedä 3 (yhteensä 106).

Hyvä, pyrimme edelleen jatkamaan samalla linjalla, tietenkin kiinnittäen sisältöön entistä enemmän huomiota.

Mielestäni tiedotteessa pitäisi olla

	Enemmän	Vähemmän	On sopivasti
Havaintoja	64	2	36
Kyselyjä	28	6	63
Tietoja Jurmosta	49	4	47
Uhkauksia	21	21	56
Huumoria	55	4	37
LYL-asiaa	23	7	68

Lisää toivottiin myös lintutapahtumia muualta (2 exx.), toimikuntatietoa, ostoja myyntitarjouksia, ajankohtaisuuksia, tiedereferaatteja, "järkeä" ja "seksiä" (1 exx.). Yksi vastaaja toivoi vähemmän "bongarien mollausta".

Mitäpä tuosta sanoisi. Havaintojen ja huumorin kannalla näytetään yleisesti olevan. Kokonaan huumorintajuttomia mahtuu joukkoon 4 henkilöä. (Heille sanoisin, että tämä on vain elämää, älkää

ottako niin raskaasti!) LYL-asioitten suosio yllätti, hyvä ettei sitä vaadi vähennettäväksi tuon enempää. Uhkauksiin suhtautuminen on selvästi kaksijakoinen, vähemmän näyttivät poikkeuksesta vaativan ainakin ne joiden nimi on joskus ollut jossakin uhkauslistalla...

Kokonaan omaan arvoonsa saa jäädä asetelman vihoviimeinen kohta, sitä varten vastaaja voi vieraila lähimmällä lehtikioskilla...

Tiedote luetaan tarkasti 95, ylimalkaisesti 11.

Pitäisikö tiedotteen ilmestyä aiemmin kuin viikkoa ennen kokousta? Kyllä 31. Ei 69, ? 6.

Tiedotteen painoasu on mielestäni hyvä 63, tyydyttävä 40, huono 1, alta arvostelun 0 ja ? 2.

Vapaamuotoistenkin kommenttien valossa TLY:n jäsentiedote näyttää täyttävän tehtävänsä hyvin: "Alansa paras Suomessa". Jotkut tahtoisivat saada tiedotteensa uusiopaperisina, leikattuina ja niitattuina. Jotkut taas eivät missään nimessä haluaisi saada sitä mainoskuoressa.

Ukuli

Ukulin pitäisi ilmestyä useammin 28, harvemmin 0, ilmestyy sopivasti (4 numeroa vuodessa) 74, ? 4.

Olisitko valmis maksamaan suuremman jäsenmaksun, jos Ukuli ilmestyisi nykyistä useammin (1 lisänumero = noin 12 mk v. 1984) kyllä 60, en 42, ? 4.

Ukulin painoasun muutos oli mielestäni hyvä asia 87, huono asia 3, samantekevää 13, ? 3.

Pitäisikö Ukulin painoasua vielä parantaa? (Lintumies, Lintukymi, Tringa?) Kyllä 52, ei 49, ? 5.

—Nykyinen painoasu on kohtuullinen, ei luettava.

—En osaa oikein sanoa miksi, luettavuus on sama kuin ennenkin, mutta uusi asu jotenkin masentaa, teksti näyttää kuivammalta.

—"Oikoluku" on aivan kelvotonta luokkaa, esim. omassa jutussani (1/84).

—Painoasu ei ole pääasia, vaan sisältö.

—Kyllä, jos oikoluku järjestetään, muuten paluu entiseen, jossa näkee puhtaaksikirjoitetusta ja tarkastetusta käsikirjoituksesta minkälaisena se lehteen tulee. Olin tarkistanut käsikirjoituksestani

mutta painettuna siihen tuli liikaa virheitä. Juttu joko kirjoittajalle oikoluettavaksi tai sitten toimitus tekee sen. Kirjapaino toiminut aivan liian leväperäisesti (Ukuli 1/84), Ukuli 2/84 jo parempi.

—Keski-aukeamasta kuva-aukeama.

—Ei välttämättä. Tietenkin jos yhdistys haluaa niittää mainetta tälläkin alueella, painoasun parantaminen saisi sitä aikaan.

—Sisältö on minusta tärkeämpää kuin ulospano.

—Edellä mainittuihin lintulehtiin verrattaessa parantamisen varaa toki on, mutta vain siinä tapauksessa, että maksu pysyisi melko ennallaan ja ettei lehdestä tulisi tieteellinen liiksi.

—Painoasu/mainosten lukumäärä? Mukavampi lukea.

—Rahakysymys.

—Kyllä, jos hinta ei nouse yli 10%.

—Ei välttämättä, mutta jos resurssit antavat myöten, niin kaikin mokomin Lintumiehen ja Tringan suuntaan.

—Kyllä, lähinnä tekstikokoa.

—Rahaa menee varmasti muuhunkin toimintaa.

—Ei, nyt on erinomainen.

—Hyvä, mutta aina voi parantaa.

—Panostakaa Ukulin ulkoasuun ennen kuin lisänumeroihin.

—Ei, jos hinta paljon nousee.

—Kyllä, jos mahdollista ilman suuria lisäkustannuksia.

—Aina kannattaa pyrkiä parempaan.

—Lienee taloudellinen kysymys. Parannusta on tapahtunut, mutta vielä on ehkä parantamisen varaa. Esim. Lintumies tuntuu hienolta. Painoasun parantaminen kovan hinnannousun avulla ei liene viisasta?

—Kyllä, jos varat kohtuudella sallivat.

—Onko nyky-yhteiskunnan kilpailu/kulutushysterian toteuduttava myös luonnon-suojeluhenkisissä lintulehdissä?

—Kyllä, mutta sisältö on julkisivuakin tärkeämpi.

- Jos rahkeissa ja kukkarossa on varaa.
- En tunne näiden ulkoasua, mutta ei mielestäni.
- Painoasun parantaminen ei auta mitään, ellei lehteä osata taittaa.
- Ei ainakaan kalliimmaksi, ei suuruu-

den hulluutta, on lähinnä välle tarkoitettu yhdistyksen saavutusten kirjaamistapa.

—Olen tyytyväinen. Rahallahan sitä paitsi saisi vaikka värillisen, mutta ottaen huomioon tilaajien opiskelijavaltaisuuden, kuka sen maksaisi?

Ukulissa pitäisi olla

	Enemmän	Vähemmän	On sopivasti
Lintukirja-arvosteluja	61	6	35
Tieteellisiä juttuja	22	27	53
Lajikatsauksia	59	1	42
Valokuvia	59	2	41
Retkitarinoita	76	7	19
Huumoria	56	2	44
Tarinaa Jurmosta	50	4	48
Juttua TLY:stä	32	7	63
Juttua LYL:stä	21	12	69
Mielipiteitä	63	7	32
Henkilöjuttuja	42	13	47
Vuodenaikaiskatsauksia	20	1	81

Muita toivomuksia: tiedonantoja, mainoksia, ARK-palsta, määritysjuuttuja (10), "seksiä ja väkivaltaa" (sama hiippari kuin tiedotekyselyssä), linnustonsuojelua, juttuja retkikohteista (3), lintuaiheinen sanaristikko, optiikkavertailuja (3), lehtikatsauksia, retkeilyohjeita, pinnalistoja, runoja ja kertomuksia, ornitologin elämäntyötä esitteleviä katsauksia, "vapaamuotoisia juttuja", ajankohtaisia lintu-uutisia, juttu 300:n katkaisseista, "pieniä tiedonantoja", "ryppyotsaisuuden vastustamista".

Jurmon lintuasema

Oletko käynyt Jurmossa (so. viettänyt asemalla edes yhden yön)? Kyllä 61 — en 34. — Asemalla ja saarella on lisäksi käynyt "kääntymässä" 11 henkilöä, jotka eivät ole viettäneet yhtään yötä asemalla.

Käyntikerrat Jurmossa:

1-5	26
6-10	10
11-20	11
21-30	10
31-40	2
41-50	0
51-100	2
>100	0

Arvioinnit asemavuorokausista:

1-5	8
6-10	13
11-20	5
21-30	7
31-40	2
41-50	1
51-60	7
61-70	3
71-80	0
81-90	1
91-100	4
101-150	4
151-200	2
201-400	0
>400	1

Lisäksi "monta" 3, "kymmeniä" 1 ja "yli 100" 1. Suurin tarkka määrä oli 174.

Mielenkiintoinen taulukko saadaan laskemalla kävijöiden keskimääräinen asemalla viettämä aika (mikäli se on ollut laskettavissa). Havainnointiaika asemalla on varsin lyhyt:

vrk	exx.
1	4
2	9
3	12
4	12
5	11
6	6
7	1
8	2
9	1

Jurmon asemarakennuksesta olen sitä mieltä että:

- Aivan hyvä, voittaa kotiolot.
- Paremmen puutteessa välttää hyvin, mutta onhan se ahdas täysmiehitykselle.
- On liian pieni.
- Uusi tarttis saada, mutta menetteleehän se.

—Siivouspakko ehdoton, muuten asema välttävä.

—Se on liian pieni ja mukavuusaihan ei ole.

—Ahdas, pitäisi olla ainakin 2 huonetta.

—Olisi syytä suorittaa peruskorjaus niin kauan kuin se vielä on mahdollista.

—Voisi olla muuallakin kuin asumusten vieressä (saarelaiset eivät anna?)

—En ole mittän mieltä, koska olen nähnyt sen kaukaa vain kiikareilla.

—Se on liian pieni, siisteys tuottaa ylivoimaisia hankaluuksia. (Tuskin tuottaa, jos jokainen siivoaa omat jälkensä, esim. astiat voi pestä heti käytön jälkeen, kok. kommentti).

—Se on ihan hyvä.

—Se on aivan tarpeeksi hyvä eritaisten ornitologien käytössä.

—Miehityksen yläraja on ehdoton, mieluummin vielä vähemmän.

—En tiedä sen nykyisestä kunnosta, sillä olin siellä viimeksi syksyllä 1980, ylipäättänsä se ainakin on liian ahdas.

—Pysynee perustuksillaan.

—Onneksi ei ole paljon tarvinnut asustella siellä.

—Rähjä kunto hyvä, pitää turistit loitolla.

—Se on liian pieni.

—Se on aika pieni mutta se sijaitsee hyvällä kohtaa saarta. Tottakai asema on niin hyvässä kunnossa että siellä voi yöpyä, mutta tilaa ei todellakaan ole kovin paljoa.

—Huono, saisi olla tilavampi.

—Se on liian pieni, yöpymispaikkoja lisää.

—Se on liian pieni.

—Se on surkea, verrattavissa spurkujen majoitukseen.

—Edelliseen asemaan verrattuna arvossana 10+.

—Toivottavasti ei lahoa silloin kun itse olen siellä.

—Välttää tarkoituksen.
 —Liian ylellinen.
 —Typerässä paikassa.
 —Se on ihan hyvä ja sopiva maise-
 massaan.
 —Pieni on, pitempiaikainen oleskelu
 vaatii suomalaisen saunan.
 —On parempi kuin entinen, jossa
 majailin nuo viisi vuorokautta.
 —Se on liian pieni.
 —Ahdas.
 —Riittää täysin lintuasematoiminnan
 tarpeisiin, miehityskatto pitäisi laskea
 neljään.
 —Se on rapistumassa.
 —Pitäisi olla tilavampi.
 —Se on hyvä, mutta voisi olla isompi.
 —Lisätila ei olisi pahitteeksi.
 —Se on paljon parempi kuin Paulin
 luostarikeittiö.
 —Loistokämpä.
 —Täyttää hyvin sille asetetut vaati-
 mukset.
 —Se on liian pieni työskentelyyn,
 vaikka siellä onkin nukkumatiloja.
 —liian pieni.
 —Kyllähän se vähän pieni on.
 —Vähän pieni.
 —Vähän pieni, tarvittaisiin toinen sa-
 manlainen ”työtaloksi”.
 —OK.
 —Ei välttämättä huipputasoa.
 —Liian pieni.
 —Saisi olla vaikka tuplasti enemmän
 makuutilaa.
Kommentti: Totuushan on, että aika on
 ajanut asemamme ohitse, uusi tarvitaan,
 vaikka jotkut vielä kohteliaisuudesta (?)
 kehuvatkin asemaamme. Vetoammekin
 nyt kaikkiin jäseniimme, jotta he suorit-
 taisivat omantunnon mukaan lahjoitukset
 Jurmo-tilille.

Puuttuuko asemalta jotakin tarpeellista, jos niin mitä?

Ainakin seuraavia asioita näytettiin
 toivovan:

- Baarikaappi.
- Turvalliset lukot (rengastus-/verkko-
 kaapeista).
- Peseytymismahdollisuudet.
- Sauna.
- Useilta havainnoitsijoilta puuttuu vas-
 tuu aseman kunnosta.
- Sähkö.
- Hyvin toimiva kaasulämmitin.
- Makuupaikkoja, tilaa.
- Havainnointikuri.
- Palvelushenkilökunta + A-oikeudet.
- Joskus luonnonrauha.
- Tavaroiden säilytystilaa.
- Ajoittain asiallinen käytös.
- Jääkaappi.
- Televisio.
- Kirjallisuutta.
- Kunnon fillari.
- Sääpallo.
- Luistimet ja snorkkeli, NN-lätkä.
- Verhoja, helpot ja luettavat ohjeet.
- Väritelevisio, videot.
- Naamioidaan hökkeli ympäröimällä
 sepuilla (esim. omenapuilla), ei ikkunoita.
- Mitä enemmän tavaroita, sitä enem-
 män ongelmia syntyy.
- Hallituksen ehdottomasti selvitettävä
 mahdollisuudet rakentaa sauna saarelle ja
 sitten rakennettava se, puhtaus on puoli
 ruokaa. Kunnon pesumahdollisuus tuo
 saarelle myös pitkäaikaisia kunnon ha-
 vainnontekijöitä. Vasta saunan jälkeen
 oman generaattorin ja sähkövalon yms.
 hankinta, kaukoputken yms. havaintovä-
 lineiden hankinta.
- Mikroalouuni, WC.
- Asemahuora.
- Rengastuspussit.
- Kunnon radio.

Ehdotuksen aseman toiminnan paran- tamiseksi:

- Lehmät pitäisi tappaa, männyt typis-
 tää, saada sauna ja sähkö.
- Tiukempi kuri vaikuttaa ehkä ah-
 dasmieliseltä kun en itse harrasta, pinnan-
 metsästys ehkä arveluttavaa.
- Pyrittäisiin vakioimaan miehitys ja
 rengastus ympäri vuoden, myös aseman
 tulisi toimia opetuspaikkana rengastuksen
 alalla.
- Rengastajille ja pitkäaikaisille havain-
 noitsijoille kohtuullinen päiväraha.
- Sauna.
- Viikonvaihejengit pois (hoitavat huo-
 nosti aseman tehtävät). Hankittava pitkä-
 aikaismiehittäjiä.
- Aseman kunnostaminen.
- 1) Sauna 2) Isompi kämppä 3)
 innokas rengastajien ja havainnoitsijoiden
 etsintä.
- Lisätila ei olisi pahitteeksi.
- Entistäkin tiukempi asenne bongaus-
 retkikuntiin.
- Enemmän tilaa.
- Parempi, suurempi asemarakennus,
 sähkö?
- Aktivoida harrastajia ympärivuotiseen
 miehitykseen pääsemiseksi.
- TLY:n maineen pilaaajille maihinnou-
 sukielto.
- Asemanhoitajalta vuosittain asema-
 katsaus, suurempi asema. Tiettyjä rajoit-
 uksia asemalla uusiksi.
- Kerrottaisiin Jurmosta enemmän +
 tarvitsisi saada vakituinen havainnoitsija.
- Sauna välittömästi, sähkö Perin gene-
 raattorista (Neuvoteltu on, ei onnistu,
 kokoojan huomautus).
- Valvottaisiin kävijöitä paremmin, että
 asema pysyisi kunnossa.
- Kontrolli asemalle menijöistä pitäisi
 olla tarkempi.
- Kovemmat säännöt ja rangaistukset.

- Ryhmille määrättävä vanhin, joka
 kokoa selosteen oleskelun havainnoista.
- Hallituksen ja asemanhoitajan tiu-
 kempi ote siinä, että toiminta sujuu
 päätetyllä ja tarkoitetulla tavalla.
- Palkataan joku laskemaan alueen
 linnusto, muukin kuin pesimälinnusto.
- Uusi asema, tiukemmat retkeilyke-
 hoitukset ja päiväsuunnitelmat.
- Enemmän kontrollia kävijöiden suh-
 teen (esim. ikä yms.), projekteja (esim.
 pesimälinnuston takseeraus).
- Aseman sääntöjen noudattamista kai-
 kilta kävijöiltä.
- Lisää kämppätilaa, mm. perheasu-
 minen mahdolliseksi.
- Ilmeisesti on aika hyvä tällä hetkellä.
- Lisätilan hankkiminen? Sähkön han-
 kinta?
- Päivärahoilla yritettävä saada laaduk-
 kaita pitkäaikaisia miehittäjiä. Aseman
 toiminnan paras tehostin on hyvä tiedot-
 taminen asemalla tehdystä työstä. Run-
 saasti pikku tutkielmia TLY:n lehteen
 Jurmon materiaalista. Sillä tavoin monet
 uudetkin tulokkaat innostuvat yrittämään
 jotakin omaa ja auttamaan toisia. Muukin
 on tutkimisen arvoista kuin ristisorsan
 pesimäbiologia tai merisirrin tai sepel-
 siepon esiintymistutkimus. Realismia aihe-
 valintaan. Saarion pensastaskujuttu oli
 hyvä malli.

- Jostain (?) olisi saatava riittävästi
 rahaa, että voitaisiin turvata toiminta-
 resurssit sellaiselle asemalle, jonne pääsisi
 sesonkiaikaa tavallinen rivijäsen.
- Jospa jättäisiin niille, joilla on hom-
 maan persokohtainen tuntuma.
- N.N:lle porttikielto kunnes oppii
 käyttäytymään asiallisesti.
- Telttailijat proskriboitava.
- Isompi asema.
- Aseman toiminta pyrittäisiin järjestä-
 mään ympärivuotiseksi. Maksettaisiin ta-
 vallista suurempaa korvausta henkilöille,

jotka viihtyisivät asemalla myös siihen aikaan, jolloin siellä miehitys on heikko.

- Huono, saisi olla tilavampi.
- Lisää tilaa asemalle.
- Sauna, sähkö.
- Yhteenveto koko aineistosta olisi julkaistava vähitellen.

Taulukko 1. "Nimeä kolme sinua eniten kiinnostavaa asiaa Jurmossa".

Harrastusmuoto	1.	2.	3.	pisteet
Muutontarkkailu	38	24	14	276
Rengastus	21	15	14	164
Laskennat	14	22	11	147
Valokuvaus	5	15	18	88
Lomailu	7	3	14	58
Bongaus	3	4	5	32
Saaren luonto	1	2	5	16
Lintujen katselu/ retkeily	3	-	1	16
Saarelaiset	2	-	5	15
Lintuasemaelämä yleensä	2	-	-	10
Saari elämäntapana	1	-	-	5
Lepäilevät linnut	-	1	-	3
Talvilinnut	-	1	-	3
Paikka, turistit, geologia	-	-	1	1

Ilahduttavaa, että saarelaisfaneja löytyy, lieköhän Pirjolla osuutta asiaan?

Olisitko valmis siivousreissulle Jurmoon, jos matkasi korvattaisiin? Kyllä 54, en 39, ? 13. — Talkoohenkeä siis löytyy ilahduttavasti.

Toivoisitko saavasi opastusta Jurmossa toimimisesta ja saarella käyttäytymisestä? Kyllä 45, en 37, ? 24.

Muuten olen Jurmosta sitä mieltä, että:

- Lintumiesten toivepaikka Suomessa.
- Se on ainutlaatuinen paikka lintututkimukselle.

Mielestäni aseman toiminta on tarpeellista 102, tarpeetonta 1, no comments 3.
— Olisi ollut mielenkiintoista, jos asemaa tarpeettomana pitävä olisi viitsinyt kirjoittaa perustelunsaakin.

—Saari olisi jätettävä rauhaan, korostaa bongausta, muutontarkkailua ym. ilmiötä.

—Sen valtava arvo valkenisi vasta sillä hetkellä, kun yhdistyksen toiminta siellä estyisi.

—Häiriköt pois asemalta.

—Liian iso saari lintuasemaksi, asukkaat ovat alkuasukkaita.

—Koska tämä karu, mutta linturikas saari on niin h—tin iso ettei jaksa kompata kukaan muu kuin Helstola, niin

eikö TLY voisi ottaa yhteyttä Pekka Siitoimen dynamiittijengiin joka pyynnöstä räjäyttäisi puolet saaresta h—ttiin, jolloin saarta jaksaisi paremmin kompata tavalliset kaljamahatkin. Tai toisaalta bussilinja nro 13 voitaisiin siirtää Uittamolta Jurmoon reitille asema-satama-W-riutta-Lehto-Erä-riutta-asema.

—Kannattaa toimia niin ettei TLY joudu siitä luopumaan.

—Se on hienoin retkikohde koko Suomessa.

—Se on loistomesta, kun vain saisi järjestetyksi aikaa mennä sinne.

—Ihan mukava paikka.

—Saari on lintuasemapaikkana erinomainen.

—Se on suuremmissin näkemäni lintusaari, täynnä mereistä lumoa ja kiehtovia luonnon yksityiskohtia.

—Järjestetään siellä lintuasemaleiri ja kesäkokous PLY/Säppi-tapaan.

—Sinneppä pitäisi päästä.

—Kansallispuisto ei saa haitata retkeilyä.

—Se on hieno saari, ainutlaatuinen

—Se on hyvä paikka.

—Se on hyödyllistä ja kivaa toimintaa.

—Kiva paikka, paitsi silloin kun NN on siellä.

—Se on liian kaukana ulkosaaristossa, hyvä kuitenkin olemassa.

—Saarta voisi vähän pienentää.

—Tarpeellinen kaikin puolin, vaikka en siellä juuri käykkään.

—Kaunis paikka, tuntuu tosin joskus liian suurelta.

—Se on tärkeintä mitä TLY:llä on.

—Ei enää lisää mökkiläisiä.

—Parasta mitä yhdistys pystyy tarjoamaan.

—Lintuharrastustoiminta Jurmossa on tärkeätä.

—Mukava retkikohde.

—Kiva että se on olemassa.

—Ainutlaatuinen paikka pitkän matkan päässä.

—Paras paikka lintumiehelle tai -naiselle.

—Ehdotan saarelle järjestettäväksi kesällä (esim. elokuu) suuren siivousleirin. Rannat ovat todella törkeässä kunnossa, harkitkaa ihmeessä asiaa hallituksessa.

—Paikka on mitä parhain.

—Se on hyvä asemapaikka ja maasto on siellä hyvänlaatuista.

—Telttailun kielto tosi typerää, kova paikka, paras TLY:n alueella.

—Voisi olla mukavaa olla siellä asemalla muutaman päivän joskus.

—Hieno ainutlaatuinen saari.

—Se on yksi TLY:n alueen tärkeimpiä alueita toiminnan ja etenkin muutontarkkailun kannalta, ellei tärkein.

—Paikka on kaunis ja erikoinen ja vastuu sen säilyttämisestä on myös lintumiehillä.

—Saari on liian iso.

—Tarpeellinen TLY:n toiminnalle.

—Aseman pitäisi olla ensisijaisesti olla lintumiesten eikä lomailevien lintumiesten käytössä.

—Kävellä saa riittävästi, kahl. reitin eräiden lajien laskeminen täysin järjestöntä, esim. kiuru ja niittykirvinen ym.

—Todella uniikki paikka.

—Uskomattoman kaunis paikka.

—Se on hieno saari, Mattsonia älköön suututtako.

—Liian suuri.

—Se on ihanteellinen paikka etenkin muutonseurantaan.

—Se on tarpeeksi toiminnallinen yksikkö, paitsi siellä ei ole vakituista havainnoitsijaa.

—Asemalla on muutamia typerää sääntöjä, esim. ns. "alkoholipykälä".

Olisiko sisämaa-asema mielestäsi tarpeellinen?

Kyllä 61, ei 39, ? 6.

Sisämaa-aseman paikaksi ehdottaisin:
"Ääniä" saivat seuraavat paikkakunnat:

Laitila	8
Otajärvi	5
Pöytyä	4
Mynämäki	4
Mietoinen	4
Halikonlahti	3
Yläne	3
Kisko	2
Koskeljärvi	2

Lisäksi ehdotettiin mm. Kurjenrahka, Paimionlahti, Savojärvi, Pyhäranta, Pyhämaa, Kodisjoki, Korppoo, Vampula, Vaskijärvi, Lövä, Turku, Salo, Taivassalo, Oripää, Lemu, Somero, Uusikaupunki, Eura, Perniö. Halusipa eräs lintuaseman Turun Topinajallekin.

TLY yleensä

Jäseniä pyydettiin nimeämään kuusi tärkeintä toimintamuotoa, pisteytetty tulos taulukossa 2.

Hajaaäniä: "Hav. keruun uusia ideoita", "kasvattaminen kriittiseen harrastukseen", "ulkoilua kannattava yhdistys", "kaka-

roiden vetäminen jalon harrastuksen piiriin", "valtakunnallisten tutkimusten koordinointi alueellaan".

Kommentti: Ei yllätyksiä, luonnonsuojelun suosio ilahdutti "vanhaa" luonnonsuojelijaa, oikeilla raiteilla ollaan lintuharrastuksessa. Toisaalta pienryhmätöiminnan ja etenkin urheilun suosion vähyys yllättivät myös. Jotkut ihmettelivät bongauksen mukaanottamista tähän kohtaan. Eihän se kuulu TLY:n toimenkuvaan, mutta tarkoituksena oli juuri nähdä asettaako joku sen muiden toimintojen edelle, ei sentään kovin moni.

Miten TLY:n toimintaa voisi kehittää?

—Herkkiä ja syvällisiä ihmisiä johtopaikoille "auran äärestä" vanhan Rooman malliin.

—Pitämällä parempaa yhteyttä jäseniin.

—Uusia ideoita.

—En osaa neuvoa, toiminta kun tuntuu muutenkin sujuvan sekä vanhalla painolla että kulloistenkin toimihenkilöiden työskentelyn tuloksena. Älköön väkisin etsittäkö uusia toimintamuotoja, ellei nykyisiä havaita huonoiksi. Kenen henkiset resurssit riittäisivät kaiken toteuttami-

Taulukko 2. Jäsenten tärkeimpinä pitämät toimintamuodot TLY:n jäsenkyselyssä 1984.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	pistettä
Lintuasematoiminta	30	18	19	13	7	0	429
Tutkimustoiminta	18	18	8	5	6	1	276
Julkaisu- ja tiedotustoiminta	9	14	9	20	10	1	251
Arkistointi	8	16	14	12	10	0	238
Luonnonsuojelu	14	8	9	6	14	0	220
Kokoukset	10	8	8	13	8	2	199
Koulutustoiminta	5	4	6	9	8	2	134
Retkeily	1	3	13	4	9	0	104
Jäsentiedottaminen	0	8	4	6	13	1	101
Pienryhmätöiminta	1	1	4	2	4	0	42
Bongaus	1	3	1	2	2	0	36
Urheilutoiminta	0	0	1	2	2	0	14

seen? Vanhoja toimintamuotoja ei saa pelkästään tämän ominaisuuden vuoksi pitää kelvottomina. Toiminnan kehittyminen tapahtuu itsestään (osittain) ja huomaamatta sen kautta, että siellä täällä, pienessäkin, löydetään aikaisempia ratkaisuja parempia ja menettelytapoja. Jos jotain suurempaa puuttuu, kyllä se ilmoittaa itsestään. Ei esimerkiksi hallituksen kannata uuvuttaa itseään fundeeramalla, mitä keksittäisiin, etteivät luule, että me vain ollaan. Jäsenilläähän on kokoukset, tiedotteet, Ukuli, lintuasema ja vapaat mahdollisuudet juntata itsensä hoitamaan toimintaa paremmin, jos nykyisten toiminta ei miellytä. Hyvä, että kysytään "miten toimintaa voitaisiin kehittää", mutta ei se saa tarkoittaa sitä, että toimintaa kaiken aikaa täytyy kehittää, vaikka väkisin, että voidaan sanoa toiminnan kehittyvän.

—Yrittää pitää porukka ajan tasalla mm. valtakunnallisista tutkimus- ja seurantarhankkeista.

—Tehtävät annetaan innokkaille, tietäville ja yhteistyökykyisille, havaintojen keruu on ollut onnetonta.

—Sanopa se.

—Luonnonsuojeluasioita voisi pohtia Ukulissa, esim. bongauksen yhteydessä —sovittelevasti.

—Varhaisnuorisokoulutusta lisättävä, bongarikilta "paljastettava" TLY:tä nakeravaksi syöväksi, kirjoittamalla lehtiin.

—En tiedä saako puheenjohtaja jotain korvausta työstään (ei saa, päinvastoin, RL). Pieni palkkio olisi budjetoitava hallituksellekin. Mitä paremmin tiedotustoiminta hallitukselta jäsenistölle toimii sen paremmin tiätty jäsenistö nauttii jäsenyydestään.

—Jäsenille taattava 50% alennus linnunpönttöjen, siementen yms. hinnoista —Luonnonsuojelullinen näkökulma voimakkaammaksi.

(Kommentti: vahinko vain, ettei pelkällä aatteella elä, ko. myynti on TLY:llä "raakaa businesta", jolla pohjustetaan sitä, että yhdistys edes jotenkin pysyisi pystyssä. Voiton maksimointi ei anna mahdollisuuksia mainitunlaisiin alennuksiin. Tai voi antaa, jos jätetään vuodessa pois esim. pari Ukulia, miten vain...)

—Harrastusta tulisi ohjata monipuolisemmaksi kuin pelkkä bongaus, juniorien lajintuntemus- ja kritiikin tasoa joidenkin osalta voisi yrittää kohottaa.

—Ei mitään selvää linjanmuutosta mutta hieman enemmän suuntautumista ulospäin (ottakaa hyötyä vihreän aatteen menestymisestä).

—Koulutustoimintaa suunnattuna nuorimpaan jäsenistöön voitaisiin lisätä huomattavasti.

—Järjestämällä enemmän kurseja.

—Lintuasematoimintaa kehittämällä (lintuasema Utöön???) Säännölliset kokoukset Tringan tapaan. Hyvä julkaisu (vrt. Tringa), jossa hyviä juttuja (esim. kiikaritestejä-vertailuja). Joskus oli esitelmää pienryhmille jonkin lajin tuntoimerkeistä jne.

—Ehkäpä pj. tietää sen paremmin näitten kaavakkeiden jälkeen.

—Kohdentamalla vähät voimat oleelliseen: tutkimukseen, suojeluun ja (ulos) ulospäin tiedottamiseen.

—Jäseniä (minun kaltaisiani rivijäseniä) voitaisiin aktivoida mm. havaintojenkeruun systematisoinnilla.

—Panostaa rohkeasti julkaisu-toimintaan: Jurmon havaintosarjat esim. voitaisiin käsitellä muiden lintuasemien (esim. Rönnskärin) tapaan.

—Lisää informaatiota, lintujensuojelua, tempauksia luonnon puolesta.

—Yhdistyksen jäseniin pyrittäisiin pitämään jollakin keinolla enemmän yhteyttä. TLY voisi yrittää saada lähetyksen radion tai mielenkiintoisen lehtijutun sano-

malehteen. Ajattelemalla uusia toimintamuotoja on mahdollista luoda entistä enemmän, jos varat riittävät. Luonnonsuojeluiltojen pitäminen vaikuttaisi ihmisten asenteisiin ja tekisi TLY:tä tunnetuksi. Tällaisia tilaisuuksia voisi järjestää esim. konserttitalolla-aulassa jotakin asiaa käsittelevä näyttely yms.

—Lisäämällä retkiä.

—Kehityksen on lähdeittävä itseni kaltaisista passiivisista rivijäsenistä.

—Julkaiskaa havaintoyhteenvedot kevätmuutosta ja syysmuutosta pitkältä aikaväliltä, saapumistilastot kuten esim. TALY:n juhlanumerossa.

—Ulkoisen tiedotus tehokkaammaksi. Enemmän kannanottoja suojeleasioissa. Toimikuntien vireyttäminen, harrastustutkimuksen kehittäminen.

—Lintupaikkojen suojeleua pitäisi kannattaa näkyvämmiin (kunhan joku jaksaisi hoitaa homman).

—Koettakaa takoa noviisien päähän, että linnut ovat muutakin kuin pinna vihossa.

—Karsia sellaisia hajottavia toimintoja kuten urheilu ja luonnonsuojelu pois. Niillä kun on omat seuransa (itsekin kuulun). Jos toiminta on kuin sekahedelmäsoppa ei toimita missään alalla hyvin. On parempi olla kiitettävä lintuseura kuin tyydyttävä urheiluhenkilinen lintuihin erikoistunut luonnonsuojeluporukka).

(Kommentti: mielipiteensä kullakin, mielestäni lintuharrastusta ja luonnonsuojelua ei voi erottaa toisistaan. RL).

—Ehkä liiaksi Turku-keskeistä, pikkukunnista ei olla kiinnostuneita tarpeeksi, muuta kuin silloin kun on jokin harvinaisen laji.

—Enemmän ohjausta ja innostusta pienryhmätoimintaan (Petolintu, yölaulat jne). Enemmän huomiota olemassa olevien lintupaikkojen suojeleluun.

—Löytämällä ne ihmiset joilla on kyky siihen 440 jäs. joukosta.

—Varsinkin yksinretkeilevälle tuottaa vaikeuksia äänen tunnistaminen siispä alulle työ, jolla parille kasetille yhteysäänet ja tiettyjä laulajia. Varsinkin kahlaajissa ja tietysti varpuslinnuissa olisi monellakin ääntelyyn perustuvan tunnistuksen kehittämistä. Ko. kasetti reilulla hinnalla myyntiin

(Kommentti: hyvä idea, ainoaksi hankaluudeksi muodostuisi tekijänoikeuskorvaus ym. RL).

—Enemmän jäseniä töihin.

—Järjestämällä esim. joitakin kursseja eri ikäluokille.

—TLY toimii mielestäni nykyisin hyvin/tydyttävästi.

—Jäsenistöä pitäisi aktivoida (mutta miten?) varsinkin monet vanhat jäävät, jotka retkeilevät paljon ovat toiminnasta aivan ulkona.

—Jäsenistölle esim. vuosittainen heinäkuun pinnakisa. Aktivoisi muuhunkin kuin bongaukseen.

—Uuden polven koulutusta ja innostamista.

—Voitaisiin järjestää joitain retkiä useammin, esim. Siikalahdelle ja karsitaisiin siitä alle 15-vuotiaat, huonosti käyttäytyvät ja passiivinen sakkii, että niiden retkien taso pysyisi parempana kuin nyt.

—Esim. ehdottamalla ns. "luonnonihailijoille" oman kerhon/killan/yhdistyksen perustamista.

Toimintaideoita

—Koko joukolla Atlas-toimintaan mukaan.

—Projekteja, esim. kevätmuuton seuranta, toimikuntien esittely kokouksissa.

—Älkäämme unohtako lintuatlasta.

—Esim. retki Huippuvuorille ja Jurmon

siivousretki.

—Bongausretket.

—V-Suomen linnut-kirja valmiiksi. Ko. ko. viikonlopun arktika-retki, syksyllä Poriin ja Hankoon (ei välttämättä Porkkalaan). Syysretki saisi olla 2 vk aikaisemmin.

—Symposium Turun seudun linnustosta ja sen muutoksista 1950—84.

—Ukulin kehittäminen, diaesityksiä.

—Jos on tarpeeksi tulijoita, ehkäpä muutaman viikon reissu johonkin Itä-Suomen korpeen.

—TLY:n jäsenistö poistaa öljytankkerit Itämeret ja pelastaa räyskä-yhdyskunnat vaikka itsehautomalla.

—Kuikkajärvien seuranta.

—Se ilmoittakoon, joka niitä mielessään salailee.

—Nuorille ryhmäkoulutusta, vuoden-pinnakisa, pinnaralli, uusi lintuasema Jurmoon.

—Pinnakilpailuja, määrityskilpailuja ja -kertomuksia, kalja-iltoja, kaukoretkiä.

—Kartotus TLY:n alueen tärkeimpien lintupaikkojen nykytilasta (esim. monta uhanalaista kosteikkoaluetta).

—Atlas reippaasti käyntiin, Jurmo pelastettava.

—Lintukuvakilpailuja, jotain alennuksia tms. jotka lähettävät havaintoja katsuksiin yms. (Vm. toteutunut nykyisin katsausarparaisten muodossa, RL.)

—Lisää huolellisesti valmisteltuja retkiä, esitelmöitsijöitä lisää.

—Retki Färsaarille omalla bussilla syksyllä...

—Lintukursseja yleisölle, muutakin voi myydä kuin pönttöjä.

—Kursseja nuorille.

—Turvallisten linnunsiemenien myynti + kauralyhteet (miten ne myydään, en tiedä).

—Lintujensuojeluun liittyvät talkoot josakin luontokohteessa. Esim. pensaiten

raivaus rantaniityltä, oijen tukkiminen varhemmin ojitetulta, nyt suojellulta suolta, kuusten raivaus kololintulehdosta...

(Kommentti: Olisi todella hienoa jos jäsenet innostuisivat tällaisesta kokemuksesta voin todeta kuitenkin että esim. TSLY:n talkoissa ei juuri ole TLY:läisiä näkynyt, tunteekas vastuunne myös luonnosta, RL).

—Lisää pinnakisoja, heinäkuun pinnakisa (saadaan hyviä haviksia kesäkauteen) tai koko vuoden pinnakisa ym.

—Pinnakilpailu TLY:n alueella (koko-voutinen).

—Alueellisiin joukkotiedotusvälineisiin luonnonsuojeluohjelmaa. Erilaisia kilpailuja olisi hyvä olla olemassa, esim. mainitsen Vuoden määrittäjän. Alueen hyviä lintupaikkoja etsittäisiin ja ne, jotka eivät ole luonnonsuojelualueina pyrittäisiin saamaan sellaisiksi. Toiminnan monipuolistamiseksi voisi perustaa toimikunnan, yhdessä ideoita varmasti syntyisi.

—Kesäkuussa retki Parikkalan Siikalahdelle.

—Pesäkortit takaisin!

—Organisoikaa Atlas-projekti hyvin, patistakaa vanhat konkarit + aloittelijat liikkeellä.

—Ei uusia soittokieltoja.

—Lehtikirjoittelu, juhluvuoden valmistelu, "korkeampi profiili".

Lopuksi

Kiitokset kaikille jäsenkyselyyn vastanneille! Palaute on otettu huomioon: monia virheitä ja puutteita on jo korjattu, monia ideoita toteutettu. Toisia ajatuksia taas tutkitaan par'aikaa, jäsenkyselytiedoista riittää ammennettavaa kyllä tulevillekin vuosille. Näin jäsenistö saa toivon mukaan niittää nyt kylvämistään jyväsistä kauniin sadon seuraavassa jäsenkyselyssä seuraavan puheenjohtajan kaudella!

Evästä ei tarvita — lintumiehet syövät toisiaan

Vesa Multala

Johdanto

Suomessa on lintuja harrastettu jo ties miten kauan. Nykyisen muotoinen lintujen tarkkailu alkoi yleistymään 1950-luvulla ja harrastajien (sekä tutkijoiden) määrä on tasaisesti kasvanut näihin aikoihin asti.

Lintuharrastus, eli ornitologia kuten ennen oli tapana sanoa, oli erittäin monipuolinen harrastuksen laji. Suosituimpia "alalajeja" ovat:

- muutontarkkailu eli stajjaaminen
- pinnametsästys eli bongaus
- rengastus
- valokuvaus
- tutkimus
- pönttöjen rakentelu, talviruokinta ja muu lintujen suojelu
- jne. jne.

Harva harrastaja on keskittynyt vain yhteen ala-lajiin, monet harrastavat kaikkia edellämainittuja.

Kieli on ihmisten välistä kommunikointia. Tietenkin myös lintuharrastajat käyttävät sekä puhuttua että kirjoitettua kieltä. Erinomaisen antoisia ovatkin lintumiesten keskinäiset ajatustenvaihdot stajjipaikalla, pinnan ääressä tai vaikkapa kuppilassa. Herja lentää ja poissaolevia haukutaan säälimättä. Esimerkiksi bongarit haukkuvat tutkijoita, tutkijat bongareita, lintujen suojelijat rengastajia ja bongareita, stajjarit rengastajia jne. Tämnäkökalainen ajatustenvaihto on ainakin turkulaisten mielestä tervettä ja se harvoin aiheuttaa närää porukan keskuudessa. Ainakaan siitä ei yleensä kirjoiteta lehtiin.

Kirjoitettu sana otetaan vakavammin.

Joka vaivautuu lehden palstoille asti panettelemaan harrastajavereitaan, on tosissaan. Hän uskoo oman erikoisalansa paremmuuteen jopa niin suuresti että pilkkaa muita harrastajia näiden harrastusmuotojen vuoksi. Tästä syntyy pahaa verta porukan keskuuteen. Kateus vie kalatkin vesistä, sanotaan.

Menetelmät ja aineisto

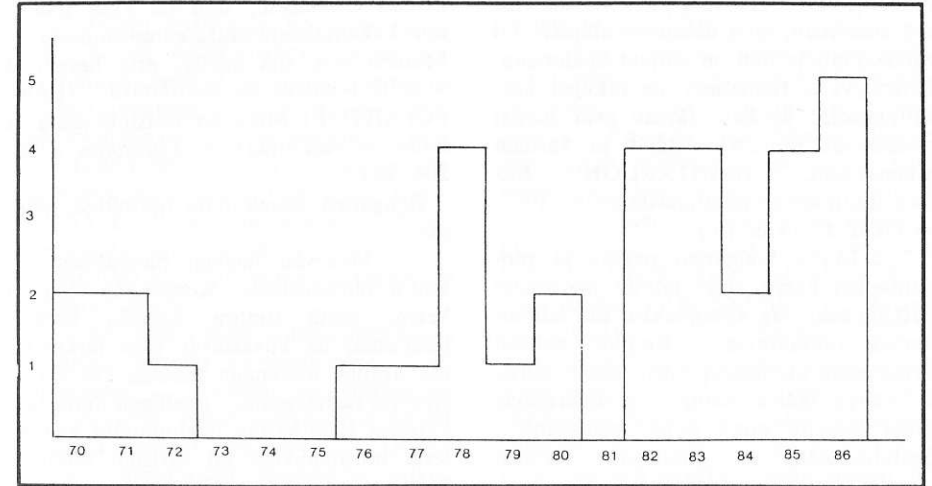
Tutkin lähes kaikki TLY:n lintulehtiarkistossa marraskuussa 1986 olleet suomalaiset lintulehdet (pl. Ornis Fennica). Lainassa oli parikymmentä lehteä, joten virhettäkin löytyi.

En lukenut kaikkia artikkeleita, vaan sisällysluettelon perusteella etsin pääkirjoitukset, mielipiteet eli kirjeet sekä muut "epä-tieteelliset" artikkelit. Joissakin vuodenaikais- tms. katsauksissa saattaa olla pieniä ilkeitä pistoja lähinnä bongareille, mutta niitä en ryhtynyt kaivamaan esiin.

En myöskään käsitellyt asiallisia, kantaaottavia kirjoituksia jonkin epäkohdan poistamiseksi (esim. luonnonkuvaus, rareiteettikomitea arvostelut/kiittäelyt, yhdistysten toimintaan liittyvät parannusehdotukset jne.). Myöskin pääkirjoitusten patistelut jäsenten aktivoimiseksi jätin pois. Ulkopuolelle jäi 70-luvun Lintumiehen suuri linjalaskentariita, vaikka siinä välillä mentiin mauttomuuksiin. Se koski kuitenkin lähinnä ammattitutkijoita ja heidän metodejaan.

Joissakin tapauksissa oli vaikea ratkaista, kuuluiko kirjoitus lievästi pilkkaaviin vai rakentavan kriittisiin. "Sen tein minkä tein".

Sanalla sanoen, tutkiskelen tässä jutussa **vittuilua**.

Kuvio. Haistattelevien kirjoitusten määrä suomalaisissa lintulehdissä 1970—1986 alkupuoli. Pystyakselilla lukumäärä (n=33), vaakakselilla vuosiluvut.

Aineisto koostuu 29:stä lintulehdestä löytyneisiin 33:een herjaavaan kirjoitukseen (ei juridisessa mielessä herjaavaan). Lehdet lukumäärineen (sulkeissa kirjoitusten määrä) olivat: Tiedon Antaja + Ukuli 15 kpl (18), Lintumies 5 (6), Tringa 2 (3), Päijät-Hämeen Linnut 1 (2), Siipi-peili 1 (2), Keski-Suomen Linnut 1 (1) ja Ornis Karelica 1 (1).

Herjaavat kirjoitukset ovat lisääntyneet selvästi 80-luvulla. 70-luvun herjat olivatkin lähes pelkästään turkulaisten käsialaa.

Huomattakoon, että 1986-aineistosta on ilmestynyt vasta reilu puolet.

Tulokset

Pari ensivaikutelmaa alkajaisiksi. Kaikki haistattelevat kirjoitukset olivat miesten kirjoittamia. Tosin lähes kaikki muutkin kirjoitukset olivat miesten laatimia. Eli turha meidän miesten on syytellä naisia kateudesta ja panettelusta!

Harrastajien harrastamismuotoja ronkivat erityisesti päätoimittajat: peräti 12 pottuilevaa kirjoitelmaa on heidän laatimiaan.

Säätimisen kohteet voidaan jakaa karkeasti seuraaviin ryhmiin: bongarit, tieteilijät, harrastajat contra tieteilijät, ja rengastajat. Henkilökohtaiset riidat olivat myös yleisiä. Joissakin jutuissa haukutaan paria kohderyhmää.

Turkulaiset saattavat olla Suomen kauteellisimpia ihmisiä. Ainakin tämän pikku tutkielman mukaan se on hyvin mahdollista. Nimittäin 18 herjaa 33:sta on turkulaisten väsämiä (55 %). Muutenkin pilkanteko kohdistuu Etelä-Suomen ruuhka-alueelle, sillä Keski-Suomen pohjoispuolelta ei kantautunut pilkantekoa.

Seuraavaksi lukekaamme miten 'toveri lyö toveria'.

Bongaus

Odotetusti haukutuin harrastajaryhmä olivat bongarit; heitä solvattiin 14:ta jutussa.

Bongaus ideologiana huolestutti muutamia:

"...Oma lietsova vaikutuksensa on ollut uudella määrityskirjallisuudella sekä viime vuosina läpirunnotulla pinnaideologialla...

Pinnaideologia arvostaa taas harrastajaa sitä enemmän, mitä useampia elämän- tai vuodenpinnoja hän on ehtinyt haalimaan. Kriittisyys ei tunnetusti ole lukujen kasvattamisessa hyvästä, tämän ovat monet menestyvät pinnametsästäjät jo varhain huomanneet...” (RANTARUOHO: Jurmon lintuaseman toiminnasta 1975—1976. — Ukuli 12 1978: 16.)

”... Mutta bongarien psykke ja pinnalukujen kasvu eivät minua huolestuta pätkääkään. Havaintopaikka on laidunnettua rantaniittyä... Kuinka pahasti kymmenien kumisaappaiden marssi niitylle häiritsisikään lintujen pesimärauhaa (mitä ihmettä minä siellä seikkailin!)... Lintuharrastus on muuttunut lintujen elämän tarkkailusta keräilyksi. Nuori ornitologintaimi saa vanhemmilta harrastajilta sen käsityksen, että harrastus on kiertelyä pitkin Suomenniemeä harvinaisuuksien perässä... Rariteettien perässä ramppaaminen tukahduttaa rakkauden lintuihin ja luontoon...” (LAMPOLAHTI J.: Tarvitaanko rariteettikomiteaa? — Lintumies 6/85: 318-319.)

”... Olen havainnut, että keskinäinen kateus ja kilpailu ovat jostain syystä selvimmin pinnalla juuri täällä päin. Tuntuu kuin porukka ei mitään muuta harrasteessa ajattelisi kuin vuoden- ja elämänpinnoja, joita tunnutaan jahtaavan ympäri Suomenniemeä. Eikö enää mitään antoisempaa löydetä?...” (KIRJONEN J.: Lintuharrastuksesta Turun seudulla. — Ukuli 2/79:24.)

”... Bongarien suhtautumisesta lintulahtien kohtaloon saimme oivan esimerkin Lintumiehen palstoilta viime vuonna. Siikalahden linnustotyöryhmä kertoi bongarien aiheuttamista häiriöistä alueella. Tähän eräs guru vastasi, että itse asiassa tutkijat aiheuttavat linnuston häirinnän, eivät bongarit. Sic... Mikäli bongaripiirit odottavat, että kaikkien muidenkin Suomen lintuharrastajien olisi bongattava

heidän ehdoillaan, niin on kyse todella nurkkakantaisesta ahdaskatseisuudesta... Muuten olen sitä mieltä, että lieveilmiö nimeltä bongaus on hävitettävä.” (LAMPOLAHTI J.: Mikä on Helsinki-ilmiö ja miten se vaikuttaa? — Lintumies 4/86: 204-205.)

Bongarien elämäntapa harmittaa joitakin:

”... Menevän miehen mentaliteetti ei kuulu lintumiehelle. Kenenkään ilme ei kerro, miltä tuntuu katsella kotkan kaartelua; ne kuvastavat vain tärkeyttä, pinnarallin mukanaan tuomaa kireyttä ja ylpeyttä rareiteeteista. Todellinen linnustaja katselee 1000 kertaa mieluummin kaartelvia hiirihaukkoja tai varisten muuttoa kuin jotain kanarialintua josta tulee elämänpinna...” (TOIVONEN H.: Ajatuksia lintumiesmentaliteetista. — Tiedon Antaja 4 1972: 18.)

”... Eritoten ”bongailu” sopii mainiosti menevän miehen uudeksi skimbailulajiksi... Bongailumallakin voi päästä pinnalle, nousta kansansuosioon ja kohota vaikka maailmanmaineeseen... Linnut ovat mainio kilpailukohde työajan ulkopuoliseen kamppailuun. Pinnat, kuvat ja havikset ovat pelkkiä pelimerkkejä siinä missä autot, pennit ja naisetkin. Lisää, enemmän, kovempaa! Länsimainen yli-ihminen ei saa hellittää hetkeksikään! ... Kärkimiehillehän kelpaavat vain laadukkaimmat merkkituotteet kiikareista reppuihin ja anorakeista kameroihin”. (VEISTOLA T.: Uusi uljas lintumies. — Ukuli 4/85: 175.)

”Bongauskilpailujen järjestäminen on yleistynyt kovasti Suomessa viime aikoina... Tämä lintuharrastuksen degeneroituman bongauksen äärimuoto... Väite ”lintuharrastuksen kaikki muodot ovat hyviä ja oikeita, tehköön kukin mitä lystää”, on roskapuhetta”. (HÖGMAN-DER H.: Moralismia? — Keski-Suomen Linnut 3/85: 1.)

”... Jos aloittelijalle heti kättelyssä suositeltaisiin kotijärven linnuston tutkimisen sijasta turistimatkoja uuden elämänpinnan perässä ympäri Suomea ja välillä kauemmaksi, tilanteesta hyötyisivät vain huoltoasemat ja matkatoimistot. Bongarit tuskin tarvitsevat harrastusopetusta. Eiköhän keskihintainen taskulaskin riitä.” HÖLSÄ I.: Kari Reinikaiselle. — Päijät-Hämeen Linnut 1/82:34.)

Bongarien käyttäytyminen pinnapaikalla harmittaa monia:

”... Rämmin vetistä polkua ruovikossa kun eteeni ilmestyy iso musta mies: ”Seis, tunnussana!”... ”Tämä on toistaiseksi bongarialuetta. Pääsy sallittu vain päivän bongautunnukset tunteville...” Ovatko bongarit suorittaneet verettömän vallankaappauksen ja jos, niin missä piileksii heidän Führer?...” (PÖNNI R.: Vuonna 1984. — Ukuli 2/84:45.)

”... Kääntyi iltaan kaunis päivä, lähtivät ornitologit nypylältä alas autoilleen päivän saalista punnitin. Olivat useat saaneet viisikin vuodenpinnaa, useimmat vieläpä elämänpinnan. Lastasivat autoihinsa kiikarit, putket, itsensä ja lähtivät köröttämään kapeaa ... peltotietä kotejaan kohti. Satakunta metriä ajettuaan ornitologikolonna pysähtyi. Oli peltotien poikki pystytetty uudenuutukainen teräspuomi... ja itse puomi oli lukittu kahdella korkealuokkaisella varmuuslukolla. Puomia ei saanut auki myöskään puhumalla.” (RANTARUOHO: Havaintoja maailman rajoista. — Ukuli 11 1977: 39-40.)

”... Neljäkymmenen kahdeksan henkilöauton, yhdeksän moottoripyörän ja kahden polkupyörän jälkeen paikalle saapui linja-auto täynnä innokkaita asianharrastajia. Muttilainen keskeytti lannan levietyksen ja lähti puuskuttaen juoksemaan kohti peltoa möyriävää massakuljetuskonetta... Joku ystävällinen sielu kysyi, olisiko tämä oikea tie sille harvinaiselle

linnulle...” (HERRA POHJATUULI: Muttilaisen tila. — Ukuli 2/82: 41-44.)

”... Pysyn kolme viikkoa visusti poissa Siikalahdelta, jossa pinnankerääjien vellova massa tallaa kiihkoissaan luhtaa surutta. Pinnasta osattomaksi jääneet onnettomat myöhästyvät sepittävätkä kuulensa mystisen narinan jo edellisellä reissulla, ennen otuksen löytymistäkään... kunnes joku kahlaajarumilus lennättää koko porukan Kotkaan löyhkäävän jätealtaan äärelle...” (KOSKIMIES P.: Harmittava takaisku. — Ornis Karelica 3/83: 1.)

”On todella nautinnollista saada vastata bongauksen yhteydessä sattuneiden lieveilmiöiden kirjoitteluun... Myös minä olen kokenut lieveilmiöitä, jotka eivät todella mairittele sitä perään kuuluttamaasi lintuhenkeä... Siikalahdelakin oli jokunen rari ja sankat bongarijoukot ramppasivat kuin maailman valtiat Siikalahdella myös keskellä viikkoa... Niinpä kuuli eräs... uusmaalainen bongari etelänsatakielen lalun lehdestä — meni katsomaan — löysi mankan ja lisäkaiuttimen — pettyi ja suuttui, luulisin — repi kasetin pois — äänitti nykymusaa siihen ja kömpi teltaan nukkumaan... Tuntuu jotenkin masentavalta, että nämä pelkkien bongien perässäjuoksijat kajoavat toisten laitteisiin vielä sen lisäksi, että he autorallillaan, töötötyksillään, huutelullaan, juoksemisillaan ja tallamisillaan aiheuttavat häiriötä sekä linnustolle, paikalliselle väestölle että toisille lintumiehille...” (SORJONEN S.J.: Herra Päätoimittajalle ”Lieveilmiöistä”. — Tringa 3/83: 75, 111.)

”... Mutta jos lajinmetsästyksen avulla tavoitellaan vain mainetta ja sankarin sädekehää, ollaan mielestäni vikaraitilla. Suurimpana haittana näen himobongaa- jien aiheuttamat lieveilmiöt sivullisille. Satapäinen kiikariplutoona yhden vähälukuisen pyrstössä aiheuttaa taatusti harmaita hiuksia niin kyseiselle hottiselle

kuin hänen asuinpöpelikkönsä omistavalle jurtinviljelijälle. Puhumattakaan viattomasta naapurista, jonka porkkanapenkin hurmioitunut sankarijoukko käden käänteessä tasaa parkkipaikaksi. Siinä marssii maanrakoseen mainen kunnia muiltakin luonnonharrastajilta...” (KAIKUSALO A.: Minä ja linnut. — Lintumies 4/86: 195-196.)

Siinäpä ne kaunaisimmat bongariherjat olivat. Eniten näyttää raivostuttavan bongarien taipumus ryntäillä laumoina ihan mukaville yksinäisten lintumiesten retki-paikoille. Sai se kerskakulutuskun osansa.

Tieteilijät

Lehtikirjoituksissa näyttää bongarien vastapariksi usein asettuvan tieteilijä — tutkija tai harrastaja. Seuraavanlaisia ilkeyksiä heistä kerrotaan. Ensin puheenvuoro bongareille:

”... Esteettinen puoli lieene huipussaan silloin, kun lääkitystä tuo ainoastaan kotimaisen lajin näkeminen biotoopillaan. Tämä taudinmuoto koituu usein kalliiksi ja aikaa vieväksi; laskun esittäjien joukossa voi olla lakimies, joka on hoitanut menestyksellisesti avioeron vaimon sanottua, että ”linnut tai minä”... Toisaalta olen mielelläni todennut, että harrastelijoista tieteilijöiksi eriytyneet henkilöt helposti näkevät harrastajakentässä halvan pinnametsästäjän...” (TARPONEN E.: Tiputieteilystä ja tiputieteilijöistä. — Tiedon Antaja 2 1971: 41-44).

”... Maunu Sokea, joka oli tunnettu vihamielisyydestään bongausta kohtaan. Mitä ihmettä teki paikalla mies, joka kärkkäimmin morkkasi muita pinnanmetsästyksestä, mies, joka oli kiukkuinen kuin terrieri kuullessaan toisen nauttivan uuden lajin havaitsemisesta? ... Maunu oli viettämässä kesälomaansa... ja siinä sivussa tehdäkseen Tieteellistä Tukimustyötä (aiheena ”populaatiodynamiikasta erään

lokkipopulaation ydinpopulaation osalta verrattuna kyseisen ydinpopulaation populaatiodynamiikkaa populaation laitosien populaatiodynamiikkaan ja toisaalta koko populaation populaatiodynamiikkaan”)...” (AVUSTAJA: Balladi pintojen vaiheilta, III näytös. — Ukuli 3/80: 47-49).

”... Kun sivun täytteeksi kirjoitin tiedonannon tiaisten reaktioista varpuspöllön ääneen eräs heti puolustaa tieteen pyhyyttä ja satunnaisotoksen arvokkuutta... Jos vain mittailaan harakanmunia jää väkisinkin kuva lintumuuton kulusta epäselväksi...” (REINIKAINEN K.: Bongausta on hyödyllistä! — Päijät-Hämeen Linnut 1/82: 32-36).

Ja tutkijat kehuvat toisiaan:
”... Nykyisin usein tähdätään liiaksi tieteellisiin tuloksiin, jotka edellyttävät hillittömiä massa-aineistoja, äärimmilleen viritettyjä menetelmiä sekä jopa kohteen suoranaista manipulointia. Uhri, se höyhenpeitteinen, somasointinen luojanluoma muuttuu pelkäksi tietokoneen himoamaksi numerosarjaksi, josta materiaalitekniikka (alunperin ornitologi) näkee luonnossakin enintään silkan sulkimisjärjestyksen tai kiusallisesti korreloituvan poikkeavuuden keskimääräisestä poikaskuolleisuudesta. Myönnän toki tieteellisten tutkimusten arvon, mutta säälin vilpittömästi ylimaallisiin projekteihinsa tikahtuvaa luontotyöläistä ja pelkään pahoin, ettei hänellä kiiruittensa keskellä ole edes kivaa...” (KAIKUSALO A.: Minä ja linnut. — Lintumies 4/86: 195—196).

”Kerran neuvottiin aloittelevaa, matkalla lintuasemalle: jos verkkoon sattuu tuntematon, anna vahingon käydä. Lähetä stadiin, siellä tunnetaan. Kerran puhuttiin tappamisesta. Kuultiin, että vain populaatio merkitsee, yksilö ei... Kerran nähtiin valkoinen lokki, kaukaa, tunnistamaton. Ammu pois, neuvoivat pätevät. Jos

on albiino, havis on vietävä kirjoihin, jos pinna, silloinkin... (ANON: Ammu. — Lintumies 3/1970, 55.)

Harrastajat contra tieteilijät ja toisin päin

Tämän ryhmän pottuilut käyvät osittain päällekkäin edellisen kanssa. Antaa harrastajien paukutella ensin:

”... Tuosta huomaa, ettei toimittaja ole käynyt bongaamassa. Tottakai siitä aiheutuu häiriötä yhtä paljon kuin mistä lintuharrastuksen muodosta hyvänsä, jopa siitä, että tutkimuksen nimissä käydään joka toinen päivä pöllöpöntöllä räpeltämässä... Sama tutkija häiritsee aina samaa lintua... Ja on hyvä ajaa rareiteetti pois, ettei se vain jää tutkijoihin kiusaksi pesimään ja kummittelemaan roskana lintuyhteisöön, jossa on vain niitä tavallisia arvokkaita lajeja...” (REINIKAINEN K.: Minä ja linnut. — Lintumies 2/82: 95-97).

”Jotkut tyypit tyytyvät rypemään perustutkimuksen mudassa luottaen siihen, että kyllä tästä vielä tulevat sukupolvet jotain hyötyvät...” (LAUSAMO J.: Sitähän se kaikki on... — Tringa 3/84: 124-125).

”Toinen tapaus sattui Parikkalan Siikalahdella... Yhtäkkiä metsästä alkaa kuulua outoa laulua. Hetken kuunneltuaan jotkut tunnistavat laulajan... etelänsatakieleksi. Lähemmäksi mennessään kuuntelijat löytävät puunoksalta ääntelijänkin. Se ei olekaan odotettu ruskea pikkulintu vaan iso metallinen kasettisoitin... Siis missä tämän ”mukavan kepposen” tekijä mahtokaan lymyillä. Onko tämä sitä kuuluisaa lintumieshenkeä?” (NIKANDER P.J.: Lieveilmiöitä. — Tringa 3/83: 75).

”... Ja jos Mr T.Veistola on sitä mieltä että ”perusteellisista (mitä se on?) määritsopinnoista on ensinnäkin kovasta pään-

vaivaa” niin menköön laskemaan pöllöpoikia ja jättäkööt bongarit ja muut asialliset lintujen määrittäjät asiattomuuksiltaan rauhaan...” (LEHTO H.: Huuto rapakon takaa. — Ukuli 3/86: 153-154).

”... Kuningas Tiede saa oman osansa: harvinainen lintu hylkää pesänsä, kun Tieteen mies tulee tolppakenkineen laskemaan munamäärää (tosin Tieteen nimissä on paljon sallittua) kun pinnamies tyytyi vain potkimaan runkoa alhaalla. Ja harvinainen vierailija, jonka pinnamies potkii uuvuksiin, sen Tieteen mies korjaa kokoelmiinsa varmistuakseen jostakin kovertumasta tai vain ihaillakseen sitä lasikaapissaan. Hän antaa vahingon tapahtua...” (TOUKOLA J.: Välttämätön paha — pääkirjoitus. — Ukuli 3/80: 1.)

Kas, eipä jäänytkään harrastelijan morkkaajia enää muita kuin rakas Rantaruohomme!

”... ”Harrastajat” puolustavat kantaansa monella tavalla, vedotaan esimerkiksi ”harrastajan vapauteen”, perinteisiin, ”tieteilijäin” saamiin heikkoihin tuloksiin, ajanpuutteeseen tms. ”Harrastajan” vapaus on hyvin suhteellista... Kysymys on siis vain siitä, annetaanko tietoja ”tieteilijöille”. Vaikuttaa siltä, että vain hyvin pieni osa harrastajista kieltäytyy johdonmukaisesti tukemasta minkäänlaisia tutkimuksia... Edellisen johdosta väittäisin, että ”harrastajien” olemassaolosta yhdistyksissä on suoranaista haittaa ”tieteilijöille”..., olisi mielestäni hyvä ratkaisu, että ”harrastajat” eroaisivat yhdistyksistä. Näin uudistuneella yhdistyksellä on mielestäni parhaat mahdollisuudet toimialueensa linnuston kartoittamiseen... Ilmeisesti ne, jotka suhtautuvat havainnointiin kaikkein kriittisimmin, täsmällisimmin, ”tieteellisimmin”, ovat myös niitä, jotka saavat luonnosta kokonaisvaltaisimman sielullisen elämyksen (vrt. esim. LINKOLA 1969)... Koska ainakin minus-

ta tieteellisyyteen kehittäminen harrastajamaisuuteen kasvattamalla vaikuttaa kohtalaisen mahdolltomalta, jää ainoaksi reaalisiksi mahdollisuudeksi kasvattaminen "tieteellisyyteen"... (VIENONEN A.: Keskustelulle yhdistyksistä. — Tiedon Antaja 2/71: 39-41).

Kenet me sitten syömme, kun lintumiehet loppuvat?!

Rengastajat

Lintujen "kihlaajia" tallataan vain n. kolmessa jutussa:

"... Rengastajat: lintuja kuolee massoitain vuoden aikana. Mutta sekin oikeastaan tapahtuu Tieteen hyväksi. On kuulemma oikein laskettukin, että tietty määrä saa kuolla. Näinköhän pinnailuunkin saa kehittää tietyn prosenttiluvun, jonka puitteissa voi toimia puhtain omintunnonin?...". (TOUKOLA J.: Välttämätön paha — pääkirjoitus. — Ukuli 3/80: 1).

"...Mieliteemojani on ollut todeta, että nykyisin on hieman yliarvostettu rengastustoimintaa muun toteavan tiputieteilyn rinnalla. Onhan siihen syytäkin: rengastus on kovin konkreettisen tuntuista puuhaa ja jossain määrin täysiä ehdottomuuksia tuottavaa työskentelyä. Ilmassa on jonkinmoista lintuteknikon läsnäolon tuntua..." (TARPONEN E.: Tiputieteilystä ja tiputieteilijöistä. — Tiedon Antaja 2/1971: 41-44).

"Kesänä muutamana muuan rengastaja saapui kuusennäreän latvassa olevan räkätinpesän juurelle, huomasi ettei puu kestä kiiwetä; saapui pihalehmuksessa olevan räkätinpesän juurelle, huomasi, ettei kyky kestä kiiwetä; huomasi auringon ja puut, emolinnut ja poikasten päät, kirosi ja heitti renkaat järveen... Alkaako kesä kun rengastaja ryntää reviiireille?... Kesänä muutamana muuan rengastaja souteli tyynellä selällä,... souteli kiikari kaulassa

ja renkaat taskussa. Osui kiikariinsa lapintirapoikue, osui poikasiaan ruokkiva emotiira. Rengastaja souteli ja kiikaroi, näki poikaset ja emot, työnsi renkaat syvemmälle taskuunsa, souteli eteenpäin... On ehkä osuvaa punnita päivänsä rengastettujen poikasten määrällä, mutta ehkä kuitenkin osuvampaa punnita kaste-pisaroiden hajulla rantaniityn tuulessa..." (ANON: Pöllö. — Lintumies 2/70: 31).

Seuraava kirjoittaja ei suoraan solvaa rengastajaa vaan asiallisen kriittisesti pohtii koko rengastustoimintaa. Mutta se, joka näin puhuu ei taatusti rakasta rengastajaa ihmisenä:

"... sillä rengas ei lintuun luonnollisesti kuulu, kaularenkaista ja siipimerkeistä puhumattakaan. Rengas likaa linnun ihmisyydellä... Kuitenkin ihminen on lennollisessa ylemmydentunnonsaan ottanut oikeudekseen merkitä lintu elin-iäkseen..." (KARPPINEN P.: Rengastuksesta. — Lintumies 4/86: 206).

Yo. kirjoitusta en ole laskenut herjaviin kirjoituksiin.

Henkilökohtaiset herjat

Tässä kappaleessa vittuilevat toisilleen lähinnä henkilöt, eli nämä jutut olisi mielestäni pitänyt hoitaa kirjeitse.

Siitä vaan sitten kirveellä päähän kaveria!

"Siipipeilissä 2/1985 Vastaranta moitti minua, kun en ole edes käynyt katso-massa sitä huuhkajaa, joka löydettiin kotikunnassani Närpiössä viime vuonna ja jota Vastaranta sitten hoiti... Katson kuitenkin tehneeni riittävän paljon,... että voin Vastarannalle sanoa suoraan: haista sinä huuhkajan paska!" (HÄSTBACKA H.: Haista kukkanen Vastaranta! — Siipipeili 1/86: 34-35).

"Sain tutustua haistatteluihisi voidak-seni vastata niihin jo saman lehden palstoilla... On valitettavaa, mikäli muut

Turun aluerariteetikomitean raportti vuoden 1985 havainnoista

Tapani Numminen

Turun ARK:n viides toimintavuosi oli lintuvuotena edelliseen verrattuna varsin vaatimaton. Vuodelta 1984 oli RK hyväksynyt 42 ilmoitusta, nyt ainoastaan 13, eikä hylätyksi tullut ainuttakaan.

Silmiinpistäväntä oli RK-tason kahlaajien täydellinen puuttuminen. Valopilkkui-na olivat uusina lajeina alueeltamme tavatut partatiainen ja mustapääsirkku. Uusi tuttavuus oli myös yarellii-tyyppinen västäräkki, joka samalla on Suomenkin ensihavainto. Pussitiainen tavattiin toisen ja kolmannen kerran, joukossa Suomen ensimmäinen todettu pesintä. Pikkukilju-kotkan vierailu oli neljäs todettu Varsinais-Suomessa.

Havaintoilmoituksia kokoonnuttiin poh-timaan kolmasti. RK:lle annettiin lausun-to 50 havainnosta ja ARK-tason havainto-ja käsiteltiin 48. RK-ilmoitusten luku-määrä on hyvää keskitasoa, mutta ARK-ilmoitusten lukumäärä on selvästi pienin (v.1981 74 kpl).

Toimintavuoden aikana luopuivat ARK:sta Ari Linna ja Kari Salonen, jotka kumpikin olivat mukana alusta alkaen. Kiitokset molemmille. Ensimmäisen ker-ran jouduttiin täydentämään kokoonpanoa ja tiheän seulan läpäisi Jarmo Komi.

Artikkelissa käytetyt lyhenteet

Havaintokunnat on merkitty kolmella alkukirjaimella (kuntakartta ks. talvilintu-katsaus). Lintujen iät on pyritty ilmoitta-maan rengastajien käyttämän EURING-

järjestelmän mukaisesti: 1kv = samana kalenterivuonna, +1kv = ennen kuluvaa kalenterivuotta, 2kv = edellisenä kalen-terivuonna syntynyt jne.

Muita käytettyjä lyhenteitä ovat: k=koiras, n=naaras, np=naaraspukui-nen, juv=nuori, ad=vanha, jp=juhla-pukuinen, tp=talvipukuinen, p=paikalli-nen, m=muuttava (jos muuttosuunta on tiedossa: E=itään jne.) sekä r=rengas-tettu.

Luvut lajinimen jäljessä kertovat ta-paamiskertojen lukumäärän siten, että ensimmäinen luku ilmoittaa RK:n hyväksy-mien havaintojen (ei siis yksilöiden) luku-määrän vuoden 1983 loppuun ja jälkim-mäinen vuoden 1984 aikana.

RK:n hyväksymät havainnot

JÄÄKUIKKA (*Gavia adamsii*) (? , 1) 25.12. Kor Jurmo juv/tp (Kalle Toivonen ym.).

Laji poistuu RK:n lajilistalta.

LYHYTNOKKAHANHI (*Anser brachyrhynchus*) (11,3) 22.4. Lai Untamala (Juha Kylänpää). 22.—25.4. Lem Mattila (Harri Päivärinta ym.). 30.4. Kem Sjöfax (Tapa-ni Numminen, Annika Forsten).

Hieman tavanomaista runsaampi. Ke-miön lintu oli paikalla tiettävästi pidem-mään rengastajien käyttämän EURING-

Intianhanhi ja kanadanhanhi Suomen Turussa. Kuva Henry Lehto.

(INTIANHANHI (*Anser indicus*)) (2,0) 19.5.1983—12.1.1986 Tur-Kaa (TLY).

PIKKUKILJUKOTKA (*Aquila pomarina*) (3,1) 16.9. Tur Pansio subad/ad (Pekka Rautsala).

Edelliset havainnot: Rymättylä ammuttu 1927, Parainen 1976 sekä Korppoo 1977.

PUNAJALKAHAUKKA (*Falco vespertinus*) (? ,1) 2.6. Dra Vänö n NE (Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi). LEVEÄPYRSTÖKIHU (*Stercorarius pomarinus*) (? , 1) 2.11. Pyh Rihtniemi 1kv (Pekka Alho ym.).

Laji poistuu lajilistalta. Ks. myös RK-havainnot.

PIKKUKAJAVA (*Rissa tridactyla*) (? , 2) 5.5. Nau Berghamn 2kv (Jari Helstola ym.), 26.10. Pyh Rihtniemi 1kv S (Hannu

Klemola ym.).

Vaikka Suomessa nähtiin ennätysmäiset 77 pikkukajavaa, riitti niistä vain kaksi TLY:n alueella. Laji poistuu RK:n lajilistalta.

SITRUUNAVÄSTÄRÄKKI (*Motacilla citreola*) (4,1) 2.6. Kor Utö n (Jorma Vickholm, Kaj Hällsten).

Edelliset havainnot: Turku 1965, Korppoo ja Kustavi 1969 sekä Paimio 1978.

VÄSTÄRÄKKI (*Motacilla albanarellii*) (0,1) 23.4. ja 30.7. Tur Ruissalo (Tapani Missonen ja Petri Kangas, Tapio Lineri).

Linnussa todettiin yarelliin tunnuspiirteet. Havainto on ensimmäinen maastamme. Lintu nähtiin Kasvitieteellisessä Puutarhassa ja Veneveistämöllä.

MUSTAPÄÄTASKU (*Saxicola torquata*) (14,1) 14.—16.4. Tur Peltola k (Kari

Jokainen harrastakoon tavallaan. Jos epäkohtia ilmenee, niistä pitää keskustella asiallisessa hengessä. Bongarien asioita valvoo Bongariliitto, rengastajien Rengastustoimisto ja tutkijat vastannevat itse itsestään.

Sitten itse Ukulista. Lieväksi hämmästykseni huomasin, että Ukuli on todella Suomen paras lintulehti yhdessä mielessä: keljuileminen on korkealuokkaisu. Se onkin ainoa seikka mikä on parempaa kuin muilla lehdillä. Vuoden aikaiskatsauksissa yletään tuskin keskitasolle, lajikatsoja on runsaasti mutta tasoa ei juuri ole, valokuvat ovat painoteknisistä syistä johtuen suttuisia jne. Useiden TLY:n johtohenkilöiden suusta itse kuultuani ylistäviä sanoja Ukulin hengentuotteista ja nimenomaan sen räväkkyästä, ei voikaan ihmetellä lehden linjaa: se on kuin turkulaiset itsekin! Että eiköhän siistittäisi kieltä mekin.

Lopuksi mielelläni esittäisin kolmen

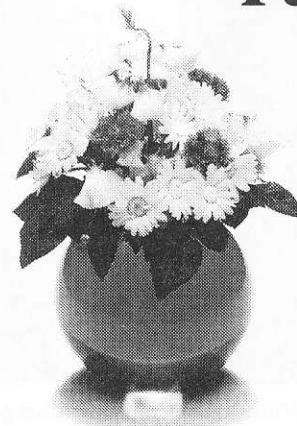
päätoimittajan mielipiteitä. Näihin puheenvuoroihin kaikki yhtykäämme.

"... Mitä tahansa puuhaammekin lintujen parissa, se olkoon oikein niin kauan kuin se antaa harrastajalleen innostusta elämään, tekee sen värikkäämmäksi ja monipuolisemmaksi... Uskon, että jokainen lintuharrastaja arvostaa lintuja myös itseisarvona — lintujen itsensä vuoksi — harrastaapa hän niitä sitten millä tavalla tahansa." (PAHTAMAA T.: Mitä hyötyä? — Ukuli 3/83: 1).

"... Loppujen lopuksihan me lintuharrastajat ja -tutkijat olemme samassa pienessä veneessä myrskyävällä merellä; on turha naureskella, halveksia tai arvostella toisten erikoisuuksia silloin kun harrastus tai tutkimus ei aiheuta linnuille vahinkoa. Antakaamme vain kaikkien kukkien kukkia". (HEIKKILÄ A.: Kumma juttu. —Tringa 2/85: 47).

"... Meitä on moneksi, ja niin pitää ollakin. Kurttuotsat suohon!" (KILPI M.. Nyt on paha...! —Lintumies 4/83: 145).

Pankkiuudistus sinua ajatellen.

TOP-perhepankki ja TOP-yrityspankki nyt palveluksessasi kaikissa suurimmissa konttoreissamme.

Tervetuloa hyvän palvelun TOP:iin.

TOP
Turun Seudun Osuuspankki

TLY:n talvilintukisa 1986

Rauno Laine

Kilpailu järjestettiin nyt toisen kerran. Tämä talvi oli edellistalvea huomattavasti leudompi, mikä näkyy myös lajimäärässä. Kuitenkin tänäkin vuonna kärkisijat valloittivat ne, jotka olivat tammikuun alkupuolella ehtineet liikkua ulkosaaristossa.

Viime vuotinen kärkihän oli: 1. Jari Helstola 74 2. Hannu Klemola 69 sekä 3. Rauno Laine 68. Tämän vuotisen kilpailun kovaa tasoa kuvaa se, että viimevuotinen voittaja jätettiin nyt peräti kuudenneksi, viimevuotista voittotulosta paremmalla tuloksella! Muutenkin osanotto oli viimevuotista runsaampaa, joten kilpailu on pikkuhiljaa lähestymässä sitä arvoa, joka sille on tarkoitettukin. Onnittelemme voittajaa sekä kiitämme muita osallistujia. Toivottavasti tapaamme taas ensi talvena entistä runsaammalla joukolla. Kilpailun tulokset muodostuivat seuraaviksi:

1. Henry Laine	82
2. Jarmo Saarnio	79
3. Tom Lindbom	79
Jyrki Matikainen	79
5. Vesa Partanen	78
6. Annika Forsten	77
Jari Helstola	77
8. Seppo Sällylä	76
9. Jyrki Normaja	64
Tapio Lineri	64
11. Henrik Salenius	60
12. Rauno Laine	58
13. Tapani Veistola	38

Toinen sija on ratkaistu sillä perusteella, kuka tasapisteisiin päätyneistä on nähnyt eniten sellaisia lajeja, joita kukaan muu ei ole kisassa nähnyt, tässä. Jarmo Saarnio on selvä ykkönen näistä kolmesta. Urheiluhenkeä osoittaa Tapani Veistola, kannustakoon hänen esimerkkinsä myös kaikkia muitakin tulevaisuudessa osallistumaan kilpaan.

Kilpailussa nähtiin kaikenkaikkiaan 104 lajia, varsin mukavasti siis. Oheisen lajilistan havainnot eivät ole minkään komitean hyväksymiä, vaan kilpailussa luotetaan havainnoitsijoiden kriittisyyteen. Myöskään myöhemmät mahdolliset havaintojen hylkäämiset eivät enää muuta kilpailujen lopputulosta.

Piileskelevä pohjantikka painoi monta kovaa nimeä pohjalle. Kuva Seppo Rytkönen.

TLY:n talvilintukisan 1986 lajiluettelo.

Lajin perässä on havainnoitsijoiden lukumäärä (yht. 13). Jos lajin on havainnut vain yksi henkilö, ilmoitetaan myös havaintojen nimikirjaimet (vrt. tulosluettelo).			
Kuikkalaji GAV SP.	2	Naurulokki LAR RID	6
Silkkuiikku POD CRI	1(JS)	Kalalokki LAR CAN	10
Merimetso PHA CAR	8	Harmaalokki LAR ARG	13
Kyhmyjoutsen CYG OLO	13	Merilokki LAR MAR	10
Laulujoutsen CYG CYG	6	Riskilä CEP GRY	9
Kanadanhanhi BRA CAN	12	Kesykyyhky COL LIV	13
Harmaa hanhi ANS SP.	1(HL)	Uuttukyyhky COL OEN	3
Tavi ANA CRE	1(VP)	Sepelkyyhky COL PAL	3
Sinisorsa ANA PLA	13	Turkinkyyhky STR DEC	13
Tukkasotka AYT FUL	5	Huuhkaja BUB BUB	6
Lapasotka AYT MAR	2	Tunturipöllö NYC SCA	1(JS)
Sotkalaji AYT SP.	1	Hiiripöllö SUR ULU	3
Haahka SOM MOL	9	Varpuspöllö GAU PAS	3
Kyhmyhaahka SOM SPE	2	Lehtopöllö STR ALU	6
Allihaahka POL STE	7	Viirupöllö STR URA	3
Alli CLA HYE	9	Sarvipöllö ASI OTU	5
Mustalintu MEL NIG	1(JS)	Suopöllö ASI FLA	2
Pilkkasiipi MEL FUS	4	Helmipöllö AEG FUN	7
Telkkä BUC CLA	12	Harmaapäätikka PIC CAN	11
Uivelo MER ALB	8	Palokärki DRY MAR	13
Tukkakoskelo MER SER	6	Käpytikka DEN MAJ	13
Isokoskelo MER MER	13	Pikkutikka DEN MIN	6
Merikotka HAL ALB	7	Pohjantikka PIC TRI	4
Kanahaukka ACC GEN	12	Kiuru ALA ARV	1(JS)
Varpushaukka ACC NIS	12	Tunturikiuru ERE ALP	2
Hiirihaukka BUT BUT	10	Tilhi BOM GAR	13
Maakotka AQU CHR	7	Koskikara CIN CIN	12
Tuulihaukka FAL TIN	3	Rautiainen PRU MOD	7
Ampuhaukka FAL COL	12	Punaranta ERI RUB	12
Pyy BON BON	11	Mustarastas TUR MER	13
Teeri TET RIX	13	Räkättirastas TUR PIL	13
Metso TET URO	2	Hippiäinen REG REG	13
Peltopyy PER PER	6	Pyrstötiainen AEG CAU	5
Fasaani PHA COL	13	Hömötiainen PAR MON	12
Nokikana FUL ATR	13	Töyhtötiainen PAR CRI	12
Merisirri CAL MAR	6	Kuusitiainen PAR ATE	12
Jänkäkurppa LYM MIN	11	Sinitiaainen PAR CAE	13
Taivaanvuohi GAL GAL	1(JS)	Talitiainen PAR MAJ	13
		Pähkinänakkele SIT EUR	10
		Puukiiپیjä CER FAM	11
		Lapinharakka LAN EXC	11
		Närhi GAR GLA	13
		Harakka PIC PIC	13

Pähkinähakki NUC CAR	9	Vihervarpunen CAR SPI	3
Naakka COR MON	13	Hemppo CAR CAN	13
Mustavaris COR FRU	11	Vuorihemppo CAR RIS	12
Varis COR NIX	13	Urpiainen CAR CAN	13
Korppi COR RAX	13	Tundraurpiainen CAR HOR	10
Kottarainen STU VUL	9	Kirjosiipikäpylintu LOX LEU	11
Varpunen PAS DOM	13	Pikkukäpylintu LOX CUR	13
Pikkuarvunen PAS MON	11	Isokäpylintu LOX PYT	11
Järripeippo FRI MON	11	Taviokurna PIN ENU	1(HL)
Peippo FRI COE	12	Punatulku PYR PYR	13
Viherpeippo CAR CHL	13	Pulmunen PLE NIV	5
Tikli CAR CAR	13	Keltasirku EMB CIT	13

"Ratkaisulajeja" näyttävät olleen mm. pöllöt. Joka ehti helmikuun puolella kuunteluretkelle sai mukavasti lisää lajeja. Tarkasteltaessa yksittäisiä lajilistoja Henry Laineen voitonavaimena näyttävät olevan mm. tarkkaan bongatut lähilajit sekä saaristolajit Utöstä. Sen sijaan Jarmo Saarnio, joka on erikoistunut ns. parempiin haviksiin, on jättänyt suosiolla (?) hakematta useita kaupunkibongaustilajeja,

kuten mm. pähkinähakin, pähkinänakkelin, koskikaran (ei nyt tietenkään ihan kaupunkilaji), vuorihempon yms. Jyrki Matikaisella taas Lindbomiin verrattuna löytyy lisäksi kuikkalintu ja lehtopöllö; Lindblomilta taas lapinharakka ja sepelkyyhky, joita Matikaisella ei ole. Tarkempi yhteenveto julkaistaan aikanaan talvikatsauksessa.

Vuoden Määrittäjä 1986

Varsinais-Suomen mestaruus lintuku-
vamäärityksessä ratkaistiin Turussa 13.10.
Leo Karlsonin järjestämä kisa oli tasainen
ja hyvätasoinen. Nelisenkymmentä ornito-
maania yritti tunnistaa viittäkymmentä
diakuvaa ja puolet onnistui saamaan
sadasta maksimipisteestä puolet. Uusi
pistelasku ei nimittäin rankaissut "käpyi-
lystä" vaan matalat virhepisteet kannusti-
vat yrittämään heittomäärityksiäkin.

Kilpailun arvoa nostivat hyvät palkin-
not, joista kiitos seuraaville lahjoittajille:
Fotoforum, Foto-Nyblin, Kamera-Aitta,
Kamerapalvelu, Nummenmäen Kirjakaup-
pa, Yliopistokirjakauppa, Kuva-Paijula,
Kuva-Pulssi, Koulukirjakauppa ja Turun
Kirjakauppa.

Mestarit (ad)

1. Tom Lindroos	88
2. Hannu Friman	87
3. Jarmo Komi	81
4. Jarmo Laine	79
5. Pekka Alho	77
6. Jouko Lunden	74
6. Tapani Missonen	74
8. Henry Lehto	71
9. Jukka Nurmi (Pern)	70
10. Matti Pajunen	67

Noviisit (juv/subad)

13. Jyrki Normaja	63
Mikko Suominen	63

T.V.

Nokkela urpiainen Carduelis flammea

Oli pilvinen, kaunis talvipäivä. Tuuli oli lähes tyyni, pakkasta kymmenisen astetta.

Katselin syvän ihastuksen vallassa pie-
nessä, tuuheassa kalliomännnyssä ruokaile-
vaa isokäpylintuparvea. Lintuja oli noin
16, kahdeksan paria. Kuului vain hiljaista
naksetta kävynsuomujen halkeilla jyrke-
vien nokkien puraisuista. Välillä pari
koirasta innostui riehumaan toisen uskal-
tautuessa liika lähelle. Silloin oli hetken
suihketta ja rähinää.

Puusta putoili tyhjennettyjä käpyjä
tasaisen harvakseltaan, tiheämmin leijaili-
vat tyhjäät siemenet. Samassa siihen.
hangelle puun alle, tupsautti urpiainen.

hyppi mahaansa myöten upottavassa viti-
lumessa ja tarkasti isompien pöydästä
varisseita muruja. Vaan eipä tainnut syö-
tävää löytyä, sillä parisenkymmentä sekun-
tia touhuttuaan lennähti lintu oksalle ja
jatko kohti matkaansa.

Lienevätkö isokäpylinnutkin oppivaista
sorttia, sillä kohta pudottautui yksi
naaraista lumeen ja alkoi myös etsiä
syömättömiä siemeniä. Kauan ei sekään
viitsinyt lumessa rämpiä, vaan palasi
takaisin oksistoon.

Tämä tapaus sattui Merimaskun kaato-
paikan reunassa 29.12.1985 klo 11.
Muistiin merkitsi Vesa Multala.

Atlas on iloinen asia

Keväällä -86 käynnistyneen Atlas-tutki-
muksen vaiheilta on kertynyt jo yhtä ja
toista "pureskeltavaa". Tämä tutkimus on
helppo aloittaa kenen tahansa kun tavalli-
sistakin lajeista tehdyt havainnot otetaan
kiitollisuudella vastaan. Tosin ilman tutki-
mustakin tiedetään niiden vankea asema
linnustossamme mutta näiltä osin tuleekin
samalla testattua alueen harrastajien aktii-
visuus! Joidenkin lajien osalta taas saa-
daan hyvinkin merkittäviä selvityksiä,
jotka on mahdollista koota vain tämän
kaltaisen tutkimuksen yhteydessä. Se
alkuun jossain määrin oudoksuttu runsaus-
arviokin, joka on vapaaehtoinen, on
ainakin joidenkin lajien osalta melko
käyttökelpoinen maallikollekin kunhan
siihen vain vaivautuu tutustumaan.

TLY:n alueella on vielä jonkinverran

ruutuja, joilta puuttuu havainnoitsija.
Tuntuukin siltä, että jotkut harrastajat
ovat tarpeettomasti laistaneet koko hom-
man ja juoksevat vain harvinaisuuksien
perässä. Olisikohan tehtävä ympäristö- ja
oikeusministeriöille esitys mm. bongari-
yhdistyksen toiminnan kieltämiseksi jäl-
jellä olevien kahden Atlas-vuoden ajaksi!
Asia on nimittäin niin, että tästäkin
projektista tehdään aikanaan Atlas-kirja
karttoineen. Jos omalla retkeilyalueellasi
on ko. kartoilla tyhjä valkea paikka on se
todella suuri häpeä. Tämä laiminlyönti
tulee osoittamaan sinua syyttävän sormen
tavoin vielä vuosikymmenet jälkeenpäin ja
historian tuomio on oleva ankara.

Joidenkin henkilöiden kohdalla on tiet-
tävästi havaittavissa myös jonkinlaista A 4
kammoa. Tämän kyllä käsittäisi jos

eläisimme vielä aikaa, jolloin Jukolan veljekset opettelivat Impivaaran savupirtissä tavaamaan, joten miksi pelätä asiaa, jonka voi osittain hoitaa muiden toimintojen ohella "kaupanpäällisiksi" varsin helposti.

Tutkimuksen yhteydessä ei suinkaan ole tarkoitus välttämättä ravata "kieli vyön alla" jokaista alueella olevaa ryteikköä. Helpoin tapa saada tuntumaa lintuihin on kuunnella keväällä soidin-reviirilaulut ja myöhemmin sitten liikkeelle lähteneet poikueet varoittelevine emoineen. Pesiäkin kyllä löytyy tarvittaessa, niitä vartavasten maastosta etsittäessä, kohtalaisen mukavasti mutta samalla on syytä muistaa

joidenkin lajien taipumus hylätä pesänsä häiritäessä.

Eräässä yhteydessä todettiin luonnon-tarkkailijaa vaanivan sellaisen ilmiön kuin "urautuminen", jolloin hän kaavamaisesti nuohoo aina samoja paikkoja. Nyt olisi mahdollisuus päästä kokemaan myös tutkimusmatkailijan löytämisen iloa. Kuten tunnettua voi jonkun määrätyn lajin löytää juuri tietyltä maastotyypiltä. Harvinaisuksiakin on TLY:n alueella tavattu kesän -86 aikana, kuten ilmielävä karhu ja käynnissä oleva pontikkatehdas! Joten, viimeistään keväeseen mennessä. Hoidetaan asia yhdessä kunnialla loppuun.

"Käärmesuon Oskari"

Pönpötyksistä tieto petovastaavalle

Kuten asiaan vihkiytyneet harrastajat tietävät, on pöllönpönttöjen valmistus, maastoon vienti ja asentaminen senverran suuritöistä, joskin mielenkiintoista puuhaa, että tällä alalla ei ole varaa "virheinvestointeihin". Tarkoitan tietysti sellaista tilannetta, että toisistamme tietämättä pöntötämme jonkun seutukunnan "tuplasti".

Tämän estämiseksi on jo aiemminkin esitetty toivomus, että kaikki vähemmänkin pönttöjä ripustaneet toimittivat TLY:lle valokopion kartasta 1:100 000 tai hätätilassa maantiekartasta 1:200 000 johon on selvästi merkitty pönttöjen sijoituspaikat esim. pistein. Niitä kopiokoneitahan on nykyään vähän kaikkialla, joten ryhdistäytykää nyt hyvät ihmiset välittömästi ja hoitakaa asia kuntoon!

Pöntötyskartat lähetetään osoitteella: Seppo Pekkala Vaskitorvenkatu 11 as 3 20840 Turku puh. 333 505 (työ)

Häneen on syytä ottaa yhteyttä siis siinäkin tilanteessa kun suunnitellaan pönttöjen viemistä maastoon. Aiheen kirjoitukseen sain kun kuluneena talvena eräänä kauniina päivänä päätin viedä erään "ylimääräisen" pöntön pois nurkista maastoon. Kartalta oli löytynyt sopiva maastokohta ja pysäköityäni lähimpään tienreunaan hiihtelin umpihangessa tutkimaan seutua hiukan lähemmin. Huippupätevän arvostelukykyni ja biologisen silmäni ansiosta osuin mitä ihanteellisempaan paikkaan, katselin tarkoin joka puun mihin pöntön voisi ripustaa.

Yht'äkkiä tuijotin männyn kyljessä olevaa mahtavaa viirupöllön pönttöä, suurin ja komein koskaan näkemistäni! Huvittuneena ja hyvillä mielin hiihtelin takaisin autolle, jonka tavarasäiliöön olin pönttöni vielä jättänyt tiedusteluretken ajaksi. Muistakaa siis: älkää tehkö niinkuin minä teen, vaan niinkuin minä neuvon.

"Kurjenrahan haltijatonttu"

Nuori pohjansirkku. Kuva Jukka Grönlund.

Määrityskuvassa pohjansirkku

Jarmo Komi

Mustavalkokuva ei anna oikeutta viimekertaiselle linnulle, mutta se on silti helposti määritettävissä. Kuten kuvatekstini laatijakin oli todennut, kyseessä on sirkku, ja lähinnä kyseeseen tulevat lajit ovat lapin-, paju-, pikku- ja pohjansirkku.

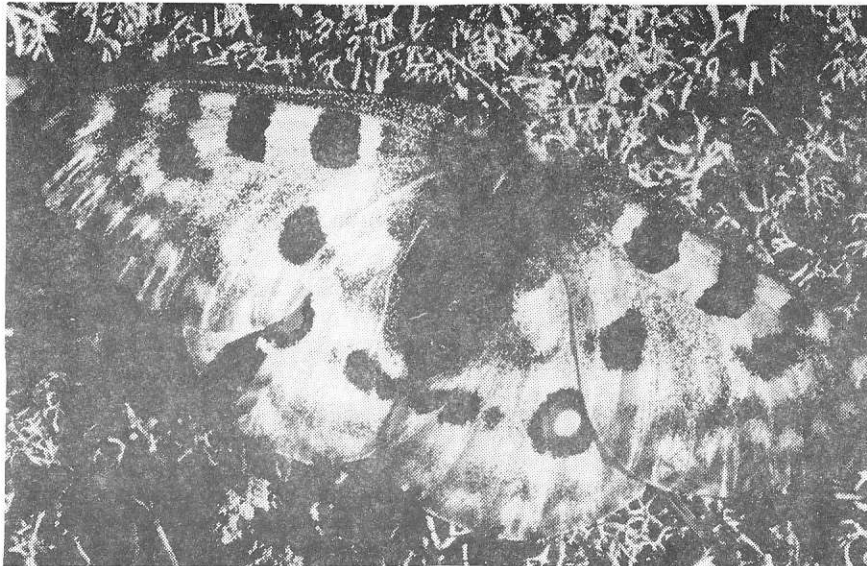
Lapinsirkku (*Calcaeus lapponicus*) puutoaa pois mm. nokan muodon ja väriytyksen vuoksi: Kuvan linnun nokan harja on suora, lapinsirkulla taas kupera, lisäksi

lapinsirkun nokka on tummaa kärkeä lukuunottamatta hyvin vaalea. Lapinsirkun jalat taas ovat varsin tummat, kuvan linnun jalkojen saattaa aavistaa olevan vaaleat.

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) ei myöskään tule kyseeseen nokan muodon takia, pajusirkun nokkahan on kupera. Lisäksi kuvan linnulla muodostuu keskimäisten peitinhöyhenten vaaleista kärjistä selvä siipijuova, jollaista pajusirkulla ei ole.

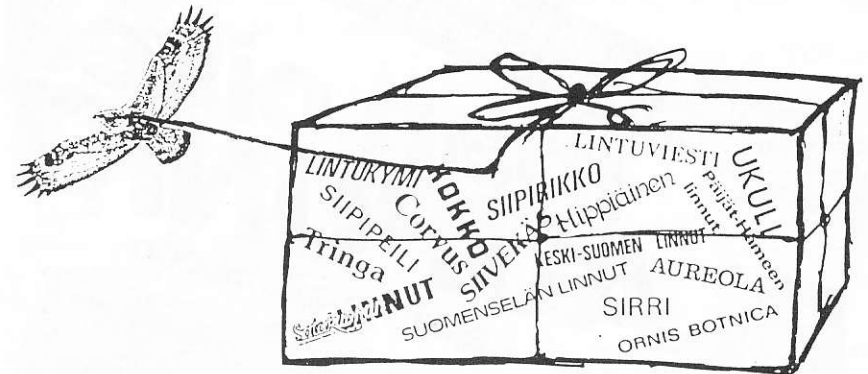
Nokan muoto sopii hyvin pikkusirkkuun (*Emberiza pusilla*), mutta alapuolen väritys on vääränlainen. Pikkusirkun rinnan ja kupeiden juovat ovat mustia ja kapeita, kuvan linnulla taas melko vaaleita (kastanjanruskeita) ja leveäkhön täplämäisiä. Pään kuviot eivät myöskään sovi pikkusirkulle: Tarkkaan katsottaessa voi havaita, että posken tumma juova ulottuu lähes nokkaan toisin kuin pikkusirkulla, jolla näkyisi myös vaalea pääläenjuova ja silmärengas olisi korostuneempi.

Eliminoituamme näin muut lajit voimme todeta kuvan esittävän pohjansirkku (*Emberiza rustica*), johon kaikki edellä kuvatut tuntomerkit sopivat. Lisäksi kannattaa mainita kuvassa melko huonosti erottuva yläperän väritys (yläperän höyheniä näkyy siivenkärjen molemmin puolin), joka on mainio ero yllämainittuihin lajeihin nähden: Kastanjanruskeissa yläperän höyhenissä on syksyllä tuoreessa puvussa selvät vaaleat reunukset, mikä näkyy mustavalkokuvassakin kauniina suomaisena kuviointina.

Väännöt vain kovenevat ensi vuonna!

LINTULEHTIPAKETTI

LINTULEHTIPAKETTI 1987

Tilausohje:

Valitse omaan pakettiin vähintään 130 mk:n edestä lehtiä ja tilaa se pankkisiirrolla maksamalla tilaushintojen summa tilille Lintulehtipaketti/Juvaste, 80510 Onttola (p.973-801293), SYP Joensuu-Niinivaara 218020-68555. Muista merkitä tilauksesi lehtien tunnusnumerot (tai nimet) ja alueyhdistyksesi. Paketin kautta ei toimiteta ositealueesi eikä yhdistyksesi lehteä. Maaliskuun jälkeen ei tilauksia vastaanoteta, eikä osoitteenmuutoksia hoideta keskitetysti. Lehtien lisäksi tilaajille toimitetaan entiseen tapaan lehtien kokoomasisällysluettelo ja lisäinformaatiota seuraavaa tilausta varten. Taulukossa on lehtien nimen, kotipaikan ja yhdistyslyhenteen jälkeen sitoumuksetta lehtien painoasu- (o=offset, m=moniste, l=ladottu, p=painettu), sivumäärä- ja numeromäärätiedot, pakettihinnat ja hinnat/A5-sivu sekä v.1986 pakettitilausmäärät.

1. Aureola, Oulu	PPLY	A5om	130s/4	20mk	15,3p	118
2. Corvus, Porvoo	PSLY	A5lo	48s/1	7mk	14,6p	130
3. Hippiäinen, Suupohja	SpLY	A5om	120s/4	16mk	13,3p	71
4. Keski-Suomen Linnut, Jyväskylä	KSLY	A5lo	128s/4	19mk	14,6p	149
5. Kokko, Rovaniemi	LLY	A5lo	48s/1	7mk	14,6p	92
6. Lintukymi, Hamina	KyLY	B5lo	32s/1	7mk	15,2p	164
7. Lintuviesti, Tampere	TaLY	B5lo	144s/4	27mk	13,3p	167
8. Ornis Botnica, Kokkola	KPLY	A5om	200s/3	28mk	14,0p	130
9. Ornis Karelica, Lapp. ranta	EKLY	B5lo	64s/2	14mk	15,2p	169
10. Päijät-Hämeen Linnut, Lahti	PHLY	A5op	136s/4	21mk	15,4p	169
11. Satakunnan Linnut, Pori	PLY	A5om	180s/4	25mk	13,9p	163
12. Siipipeili, Vaasa	MkLY	A5lo	96s/2	13mk	13,5p	121
13. Siipirikko, Joensuu	PKLY	A5op	128s/4	17mk	13,3p	179
14. Siivekäs, Kuopio	PSLM	A5lo	144s/4	21mk	14,6p	112
15. Sirri, Kemi	Xenus	A5lo	70s/1	10mk	14,3p	102
16. Suomenselän Linnut, Alavus	SSLY	A5lo	180s/4	26mk	14,4p	170
17. Tringa, Helsinki	Tringa	B5lo	160s/4	30mk	14,2p	168
18. Ukullu, Turku	TLY	A5lo	208s/4	32mk	15,4p	166

Anna muiden tuskitella kaikenmerkkisten autolaitteiden kanssa, ja hanki itsellesi

**ihan oikea
BLAUPUNKT**

- voit keskittyä ajamiseen

Autohifin ykkönen
Autohifin ykkönen
Autohifin ykkönen

muista turvakasetti

**TULE TUTUSTUMAAN
LAAJAAN VALIKOIMAAMME.**

terveisin Laineen Ari.

OSAAJANA 68 VUOTTA.

SÄHKÖ

CARHIFI CENTER. AKSELINTIE 11. PUH. 20061

Summaries of the Main Articles: Ukuli 17(5), December 1986

Translated by K. Winqvist

The bird winter 1985—86 in the south-west of Finland by T. Misonen (pages 216—224)

The winter was colder than normal. The Waxwing (*Bombycilla garrulus*) and the Fieldfare (*Turdus pilaris*) were common at the beginning of it.

The report of the Local Rarities Committee on the records of 1985 by T. Numminen (pages 225—229)

The scarce bird year 1985 showed that rarities didn't respect the fifth year of activity of the Local Rarities Committee. The most striking feature was the total lacking of rare waders. But there were also delightful records, like the Bearded Tit (*Panurus biarmicus*) and the Black-headed Bunting (*Emberiza melanocephala*), which had never been seen here before.

Observations on the Nuthatch (*Sitta europaea*) on Aasla in the Archipelago Sea by L. Saari (pages 229—232)

The mass occurrence of the Nuthatch in winter 1976/77 is described. One of the birds stayed all summer and sporadic records were made up to November 1978. During the 1983/84 irruption only one Nuthatch was recorded on Aasla.

The winter feeding of birds by A. Magnusson (pages 232—235)

Birds can be fed in winter using many different methods. The article informs about the "tastes" of the commonest species as well as aids to construct structures for feeding. The ethics of the feeding is also discussed. How can we avoid disturbing the balance of nature when we help the weak ones to survive?

The report on the member inquiry of TLY part 4 by R. Laine (pages 236—247)

The publishing activity of TLY got mainly positive feedback. The bird station on the island of Jurmo was regarded as the most important piece of action of TLY.

People proposed a great number of ideas which aimed at improving the action of the association. And this vast inquiry hasn't been futile: some new ideas have already been taken into account.

No lunch needed — we eat one another... by V. Multala (pages 248—257)

Poking fun at one another is a phenomenon which has spread like a wildfire among the ornithologists. The twitchers poke fun at the scientists and vice versa. Particularly here, in the south-west, this controversial phenomenon has gained a lot of ground, and Ukuli is probably the most friendly bird magazine in Finland.

The winter bird contest 1986 by R. Laine (pages 258—260)

The aim of the contest was to see as many bird species as possible during January and February. The area was Turku plus its surroundings. Total 104 species were seen this year and the winning result by H. Laine was 82.

An inventive Redpoll (*Carduelis flammea*) by V. Multala (page 261)

A Redpoll ate seeds of pine dropped by a parrot Crossbill (*Loxia pytyopsittacus*) at Merimasku.

A juvenile Rustic Bunting (*Emberiza rustica*) in the identification picture by J. Komi (pages 263—264)

The identification of the juvenile Bunting is discussed.